

Trivizier

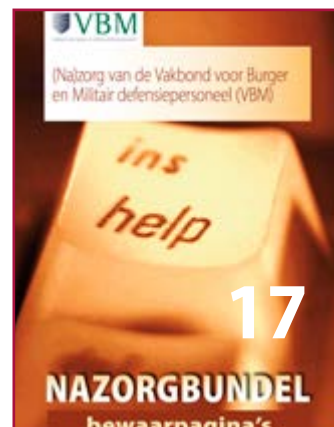
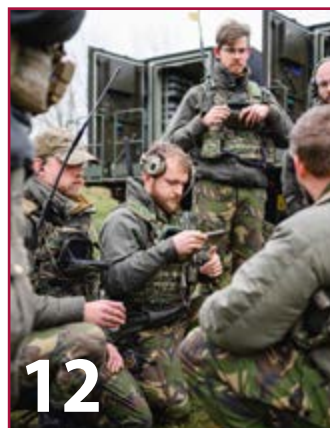
Krijgsmacht
krijgt weer
tanden!

Pensioenen
eindelijk
omhoog!

Hulp bij
rompslomp
na overlijden

**Veteranendag 2022:
erkenning en waardering**

4 Kort actueel	39 Conclusies IMG
5 Debies visie	45 Familie-berichten
8 Advertentie	46 Geachte redactie/Vraag en aanbod
9 Juridisch	47 Puzzel
12 Medezegenschap	48 Wat doet uw bond voor u?
33 Korte berichten	
36 Integriteit	
38 Kritiek Rekenkamer	

COLOFON

Versijnt 9 maal per jaar.
ISSN 0925-6237.

Te controleren minimale oplage: 20.500 (print) + 600 (digitaal) exemplaren

REDACTIE

Peter Visser en Daniel Lameriks
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS

Jacques van Hulsen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel en Haico Wissink

VORMGEVING

Studio VBM

DRUK

Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN

Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten € 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP

Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER

Dit is de online nieuwsbrief van de VBM. Meldt u aan via onze website: www.vbm.info

CONTACT

BEZOEKADRESSEN

VBM DEN HAAG
Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER

Havengebouw, kamer 4-12
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES

Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON + FAX

070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
06 546 66156

Fax 070 3837000

Eindelijk pensioenindexatie!

ABP verhoogt pensioenen per 1 juli met 2,39%. Eind dit jaar wordt gekeken of ook in 2023 geïndexeerd kan worden.

| Lees verder op pagina 4

Krijgsmacht krijgt weer tanden

Defensie moet weer kunnen vechten én winnen. Dat is één van de uitgangspunten van de Defensienota 2022.

| Lees verder op pagina 6

Betere noodopvang veteranen

Voorzitter Jean Debie heeft in de Tweede Kamer aan de bel getrokken over de tijdelijke noodopvang voor veteranen.

| Lees verder op pagina 10

Uitleg nieuwe pensioenstelsel

Het zal u ongetwijfeld niet ontgaan zijn: het pensioenstelsel gaat veranderen.

| Lees verder op pagina 14

Brochure (Na)zorg bij overlijden

Eén ding is zeker: iedereen komt een keer te overlijden. Een kleine troost: de VBM kan u helpen met alle rompslomp.

| Lees verder op pagina 17

Veteranendag 2022

Koning Willem-Alexander reikte 18 vaandelopschriften uit aan eenheden die zich in Afghanistan hebben onderscheiden.

| Lees verder op pagina 34

Investeringen keihard nodig

De operationele gereedheid staat onder druk door knelpunten bij personeel, materieel en geoefendheid.

| Lees verder op pagina 40

Spelden 50-jarig lidmaatschap

De VBM is in de gelukkige omstandigheid dat veel leden na het einde van hun diensttijd de vakbond trouw blijven.

| Lees verder op pagina 42

... Chantal Pol (33 jaar) en ik werk sinds 1 mei als jurist bij de VBM.

Je werkt nog maar kort voor de VBM. Welke ervaring breng je mee?

Ik heb jaren bij de rechtbank in Amsterdam gewerkt, en de afgelopen 3 jaar bij één van de politievakbonden.

Wat vind je het leukste aan jouw werk?

Mensen kunnen helpen, waarbij dat helemaal niet altijd hoeft te betekenen dat we een juridische procedure ingaan. Soms is een ander plan van aanpak beter.

Waarvan kun je 's nachts wakker liggen?

Ik vind het heel belangrijk dat iemand eerlijk wordt behandeld. Ik kan me opwinden als iemand onrecht wordt aangedaan. Dat is een belangrijke drijfveer voor mij.

Zijn er zaken die jou verbaasd hebben sinds je bij de VBM werkt?

Dat Defensie misschien nog wel meer afkortingen kent dan de politie, en dat zegt wat.

Heb je als jurist nog een tip voor onze lezers?

Denk ook in goede tijden na over de gevolgen van beslissingen voor de toekomst. Vraag het bij twijfel na bij je vakbond.

Wat zijn je hobby's?

Ik houd van koken en etentjes organiseren. Ik heb ook een motorrijbewijs, al heb ik daar nog niet zo heel veel mee gedaan. Verder boks ik nog wel eens, maar geen wedstrijden.

SOCIALE MEDIA EN MEER**WEBSITE**

WWW.VBM.INFO

Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN

ALGEMEEN

VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSERVICE

BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK

HELPDESK@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/

ADRESWIJZIGINGEN

LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE

REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA

[TWITTER.COM/MIJNVBM](https://twitter.com/MIJNVBM)

[WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM](https://www.facebook.com/MIJNVBM)

WWW.VBM.INFO

VBM

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

VERKIEZINGS MEDEZEGGENSCHAP

CZSK
STAF GC OEM
11 juli

P&O KM
11 juli

STC
12 juli

Zr.Ms. De Zeven Provinciën
22 augustus

CLAS
STAF CLAS
25-27 juli

Personeel Logistiek Commando
5-9 september

Joint ISTAR Commando
13 september

DOSCO
Staf DOSCO
Voor het zomerverlof

BETAALDATA

Defensie betaalt de salarissen op vrijdag 22 juli en woensdag 24 augustus 2022.

SVB en ABP storten de uitkeringen op donderdag 21 juli en dinsdag 23 augustus.

Doorgaans staat het geld de volgende werkdag op uw rekening bijgeschreven.

UITSLAG REFERENDUM ARBEIDSVOORWAARDENRESULTAAT 2021-2023

Als lid van de VBM of BBTV heeft u kunnen stemmen over het Arbeidsvoorwaardenresultaat 2021-2023. Vele leden hebben gebruik gemaakt van dat recht, waarvoor dank. Tijdens de ingelaste vergadering van het Sectoroverleg Defensie (SOD) op 7 juli maken de bonden de uitslag van de verschillende achterbanraadplegingen bekend. Op het moment dat deze Trivizier bij u op de deurmat valt, of kort daarna, zal de uitslag op www.vbm.info te vinden zijn.

Wilt u meer weten over de effecten van de gemaakte afspraken? Op onze website vindt u ook een aantal uitgewerkte 'maatmensen', waarmee de effecten voor verschillende groepen in beeld worden gebracht. (<https://www.vbm.info/actueel-2/wat-betekent-het-cao-akkoord-voor-jou-bekijk-hier-de-uitgewerkte-voorbeelden>)

Defensie heeft daarnaast een lijst met veelgestelde vragen (FAQ's) en bijbehorende antwoorden over het Arbeidsvoorwaardenresultaat opgesteld. Deze lijst is te raadplegen via intranet. Omdat niet iedereen altijd toegang heeft tot het defensie-intranet, is ook een pdf beschikbaar op onze website. (Nb; aan de inhoud van de lijst kunnen geen rechten worden ontleend.)

Zie voor meer informatie: www.vbm.info

EINDELIJK PENSIOENINDEXATIE!

ABP verhoogt pensioenen per 1 juli met 2,39%. Dit percentage is de prijsstijging in de periode van september 2020 tot september 2021. ABP mag dit doen omdat de overheid de regels vanaf 1 juli aanpast, vooruitlopend op het nieuwe pensioenstelsel. En omdat ABP er financieel goed voor staat. Het verantwoordingsorgaan adviseerde positief over dit besluit.

Bestuursvoorzitter Harmen van Wijnen van ABP: "We hebben steeds gezegd: als we de pensioenen kunnen en mogen verhogen, dan gaan we dat doen, mits dat op een evenwichtige manier kan. Onze deelnemers hebben lang moeten wachten op een verhoging. Het is dan ook goed dat we het nu kunnen doen. Eind dit jaar kijken we of we de pensioenen in 2023 kunnen verhogen. Daarbij kijken we naar onze financiële positie van eind oktober en de prijsstijging in 2022."

Ontvangt u pensioen van ABP? Uw pensioen wordt dan direct vanaf juli verhoogd. En omdat het niet mogelijk was om u de eerste 6 maanden van het jaar een verhoging te geven, ontvangt u ook een nabetaling, tegelijk met uw pensioen in juli. Uw nieuwe pensioenbedrag ziet u op MijnABP. Daarnaast ontvangt u in juli een betaalspecificatie.

Bouwt u pensioen op of heeft u in het verleden pensioen opgebouwd bij ABP? Dan wordt het pensioen dat u tot 1 januari 2022 heeft opgebouwd verhoogd. Op MijnABP ziet u wat de verhoging betekent voor uw opgebouwde pensioen.

AFDELINGSBESTUURDERS GEZOCHT!

Wilt u een waardevolle bijdrage leveren aan uw vakbond? Verschillende afdelingsbesturen van de VBM kunnen nog versterking gebruiken. We zoeken liefst actief dienenden, maar ook postactieven zijn welkom.

Als afdelingsbestuurder levert u een waardevolle bijdrage, zonder dat het veel tijd hoeft te kosten. Het gaat om vrijwilligerswerk, maar wel met een onkostenvergoeding.

Afdelingen die versterking kunnen gebruiken zijn: Aruba, België, Curaçao, Friesland, Limburg en Zeeland. Meer info via:

j.dewerker@mijnvbm.nl

“Het belang van de militair en burgermedewerker blijft voor ons essentieel.”

JEAN DEBIE

j.debie@mijnvbm.nl

Mega-opdracht aan defensiemedewerkers

De afgelopen weken is er veel gebeurd in defensieland. Zo is op 31 mei een onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden door de sociale partners (Defensie en de bonden) bereikt. Vier maanden van intensief onderhandelen zijn hieraan voorafgegaan. Ik ben blij dat wij voor iedereen tot een zeer fatsoenlijk resultaat konden komen. Het is nu aan de leden het resultaat te beoordelen. Ik heb goede hoop dat dit resultaat op 7 juli tot een arbeidsvoorwaardenakkoord zal leiden. Indien het resultaat door de leden van de vakbonden en Defensie wordt geaccordeerd, zal zo snel als mogelijk tot uitbetaling van de eenmalige uitkering en de nabetaling van de loonsverhogingen en toelagen worden overgegaan. Verdere uitwerking van de afgesproken arbeidsvoorwaardelijke veranderingen moet hierna in regelingen worden vastgelegd. Na de zomervakantie wordt het overleg voortgezet om afspraken te maken over de toelagen, waarvoor een bedrag van 46 miljoen euro is gereserveerd.

Op 1 juni publiceerde Defensie haar defensienota met als titel: ‘Steker Nederland, veiliger Europa, investeren in een krachtige NAVO en EU’. De agressie van Rusland tegen Oekraïne heeft veel politici in Europa doen wakker schrikken. Rusland is een afschuwelijke oorlog begonnen. Vele onschuldige mensen vinden door Russische agressie de dood. Het internationaal oorlogsrecht wordt door de Russen met voeten getreden, tegen een zich moedig verdedigend Oekraïne. Hierdoor is ook in Nederland menig politicus wakker geworden. Zij realiseren zich nu dat een geloofwaardig militaire afschrikking noodzakelijk is.

Nog nooit besloot de politiek op zo’n korte termijn fors te investeren in de krijgsmacht. De eerste hoofdtak, de verdediging van ons grondgebied en dat van de bondgenoten, is prioriteit 1 geworden. Iedereen binnen Defensie realiseert zich dat dit een mega-opdracht is. Deze zal de komende jaren, naast uw huidige functie, veel aan inzet, innoverend vermogen en doorzettingskracht vergen. Ik ben ervan overtuigd dat dit een zware wissel zal gaan trekken op de eenheden die aan de Oostflank, elders in de wereld maar ook in Nederland worden ingezet en ook voor iedereen die hier de nodige ondersteuning aan gaat leveren.

Voor ons is belangrijk dat iedereen dit met een gezonde balans tussen werk en privé kan doen. Als vakbond betekent dit voor ons dat de bestaande rechtspositie ter discussie zal staan, omdat deze onvoldoende ruimte biedt voor nieuwe vormen van inzet en vergoeding voor stand-by (*notice to move*)-inzet. Het belang van de militair en burgermedewerker blijft voor ons essentieel. Een hoge uitstroom van personeel kan Defensie zich niet permitteren, iedereen is nodig en de werkgever moet daarom alle randvoorwaarden invullen om daarin te faciliteren, te belonen en te voorzien in toekomstperspectief.

Ik wens u allen een prettige zomervakantie toe.

Defensie moet in staat zijn om te vechten en te winnen. Dat is één van de uitgangspunten van de op 1 juni gepresenteerde Defensienota 2022. Allereerst wordt de basis van de krijgsmacht versterkt. Munitievoorraden, reservedelen en uitrusting worden aangevuld en dat is hard nodig. De operationele ondersteuning van de gevechtseenheden worden versterkt, maar ook de luchttransportcapaciteit, de geneeskundige keten, de vuursteuncapaciteit en de capaciteit voor intelligence surveillance and reconnaissance (ISR). Defensie breidt de F-35-vloot uit tot drie volledige squadrons. Daarmee beschikt de luchtmacht in totaal over 52 F-35's. Deze gehele vloot wordt voorzien van moderne lan-geafstand- en precisiewapens, waarmee in een verhoogde dreigingsomgeving strategische doelen kunnen worden aangegrepen zoals geïntegreerde luchtverdedigingssystemen.

Defensie verdubbelt de MQ-9 Reaper-capaciteit. Hiermee wordt de capaciteit

voor (maritieme) *intelligence, surveillance and reconnaissance* (ISR) verbeterd. Zo kan op meerdere plekken tegelijk, boven land en boven zee, hoogwaardige informatie worden verzameld. Daarnaast gaat Defensie investeren in het bewapenen van deze onbemande vliegtuigen. Er komen nieuwe transportvliegtuigen en SOF-helikopters. Ook voor de marine komen er lan-geafstands- en precisiewapens, die gelanceerd kunnen worden vanaf fregatten en onderzeeboten. De lucht- en raketverdediging op en vanuit zee wordt uitgebreid met systemen die ballistische raketten detecteren en vervolgens onderscheppen. Dit betreft zowel interceptieradarsystemen als afvuurmechanismen en bewapening voor de Luchtverdedigings- en Commandofregatten en toekomstige onbemande schepen. Het Korps Mariniers wordt 'special operations capable'. De LPD's en patrouilleschepen worden vervangen door één type schip. Defensie investeert daarnaast in

raketartillerie en bijbehorende precisiewapens, waarmee doelen over een grote afstand met hoge nauwkeurigheid kunnen worden bestreden. De landmacht vormt een Rapid Reaction Command, met daarin commando's en een deel van de Luchtmobiele Brigade. Daarnaast worden er een Heavy - en Medium Infantry Command opgericht. In de Defensienota staat niets over de aankoop van main battle tanks. Wel wordt er fors geïnvesteerd in IT.

Lucht- en raketdreiging

Eén van de snel veranderende dreigingen waar Nederland mee wordt geconfronteerd, is de lucht- en raketdreiging. Innovaties van de betrokken wapensystemen volgen elkaar snel op. Tegelijkertijd staan wapenbeheersingsafspraken en internationale controlemechanismen steeds meer onder druk.

Nederland investeert daarom in Integrated Air and Missile Defense (IAMD). Deze geïntegreerde lucht-

J G T W E E R T A N D E N

en raketverdediging richt zich op de bescherming van het NAVO- grondgebied, vitale belangen, burgers en strijdkrachten. IAMD verdedigt tegen conventionele luchtdreigingen als vliegtuigen, helikopters en onbemande systemen (air defence, luchtverdediging) en tegen ballistische en kruisraketten (missile defence, raketverdediging). Dit wordt een geïntegreerd systeem, waarin militaire middelen als jachtvliegtuigen, radarsystemen, Air Command and Control en space-capaciteit worden verbonden met fregatten, onderzeeboten en grondgebonden luchtverdedigingssystemen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in aanvullende capaciteiten ter bestrijding van onbemande luchtvaartuigen. Ook breidt Defensie de luchtverdedigingscapaciteit uit voor de korte en middellange afstand.

Versnelling materieelproces

In overleg met de Tweede Kamer wordt het Defensie Materieelproces (DMP)

geactualiseerd om het vlotter te maken. Streven is om in 2023 het nieuwe DMP vast te stellen.

En het personeel?

Nu Defensie verder gaat groeien, moeten bovenop de reeds bestaande vacatures nog duizenden mensen meer gewonnen worden. Defensie maakt daarom een uitvoeringsplan 'Boeien, binden en behouden'. Daarin zal Defensie meer de verbinding met de samenleving zoeken. Er wordt fors geïnvesteerd in personeel. Op onze website (www.vbm.info) leest u alles over de verbeterde arbeidsvoorwaarden, waarover u als VBM/BBTV-lid hebt kunnen stemmen middels het referendum. De uitslag van dit referendum zal op het moment dat u deze Trivizier leest, waarschijnlijk op de website staan. Daarnaast wordt stapsgewijs tussen nu en 2025, het nieuwe HR-model ingevoerd. Dit HR-model bevat instrumenten als nieuwe aanstellings- en contractvormen, strategische personeelsplanning en talentmanagement om te zorgen dat

Defensie op het juiste moment de juiste mensen in huis heeft en houdt, ook als ze tijdelijk vanuit een andere organisatie komen.

Er komt geen herinvoering van de opkomstplicht, maar - geïnspireerd door modellen uit onder andere Scandinavië - gaat Defensie uitwerken hoe jongeren op vrijwillige basis bij Defensie de samenleving kunnen dienen, bijvoorbeeld in de vorm van een dienjaar.

Veteranenzorg

Omdat Defensie als werkgever een bijzondere zorgplicht heeft voor haar veteranen en de zorgvraag toeneemt, zal de ondersteuning voor veteranenzorg worden versterkt. Daarbij wordt onder andere gekeken naar het vergroten van de toegang van veteranen tot hulphonden, en andere initiatieven.

Tot slot, een lang gekoesterde wens: Defensie gaat sportschoenen verstrekken aan het militair personeel!

Waarom een autoverzekering via VBM?

De één maakt gebruik van de auto voor woon- werkverkeer, de ander rijdt enkel in het weekend of pakt 'm juist om op vakantie te gaan. Wij helpen u graag onbezorgd op weg. Met precies de juiste autoverzekering, voor wat u ook van plan bent.

- **Nieuw!** pechhulp in binnen en buitenland
- Tot wel 80% no-claimkorting
- Hulp na ongeval in binnen- en buitenland
- Transport na een ongeval ongeacht waar u bent
- Geen kosten voorschieten met onze schadeherstelservice
- Twee jaar aanschafwaarde- en nieuwwaarde-regeling bij All Risk dekking

De autoverzekering via de VBM combineert een scherpe premie met zeer goede voorwaarden.

Nieuw!

Inclusief pechservice
binnen- en buitenland

Scan de QR-code met je
camera en bereken jouw
premie in 2 minuten!

AON
Empower Results®

Tekst: [mr. Maarten de Haas](#)

Een vraag die door leden nogal eens wordt gesteld: bestaat er bij ontslag aanspraak op een transitievergoeding? Het antwoord is, vaak tot verrassing van de vragensteller, nee.

Heeft u als defensiemedewerker recht op een transitievergoeding?

Private werknemers, en sinds 1 januari 2020 ook ambtenaren, hebben recht op een transitievergoeding, maar defensieambtenaren niet. Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden. Die wet heeft ervoor gezorgd dat op de meeste ambtenaren het 'normale' private arbeidsrecht van toepassing werd. Voor een beperkt aantal categorieën ambtenaren, waaronder defensie- en politieambtenaren, is dat niet het geval – op hen bleven de bestaande ambtelijke rechtspositiereglementen van toepassing.

Defensieambtenaren zijn hiermee in ontslagsituaties, in zijn algemeenheid gezegd, niet in het nadeel. Weliswaar hebben ze geen recht op een transitievergoeding maar wel hebben ze een beter sociaal vangnet bij ontslag. Dat geldt zeker voor defensieambtenaren van 50 jaar en ouder met meer dan 10 dienstjaren. Zij kunnen bij werkloosheid na ontslag aanspraak maken op een uitkering die kan doorlopen tot aan de pensioengerechtigde leeftijd.

Onverenigbaarheid van karakters

In zeer bijzondere gevallen kan een ambtenaar bovendien aanspraak maken op een ontslagvergoeding op grond van de zogenoemde Centrale Raad van Beroep-formule, het hoogste rechtscollege in ambtenarenzaken. De formule dateert uit 2013 en is van toepassing als er een ontslag op andere gronden plaatsvindt, ook wel eens aangeduid als een ontslag wegens onverenigbaarheid van karakters of, iets chiquer, een ontslag wegens incompatibilité d'humeur. Het gaat om een aanvullende ontslagvergoeding die alleen wordt toegekend als het

ontslag in overwegende mate aan het bestuursorgaan is toe te rekenen. Als het ontslag in overwegende mate aan de ambtenaar is te wijten of als beide partijen hebben bijgedragen aan de verstoorde arbeidsverhouding, dan wordt er geen vergoeding toegekend.

De vergoeding wordt berekend met een ABC-formule; A is het bruto maandsalaris, B is het aantal dienstjaren gedeeld door 2 en C is de verwijtbaarheidsfactor. De verwijtbaarheid wordt uitgedrukt in een percentage. Bij een percentage tot 51% is de factor 0, bij 51 tot 65% is de factor 0,5, bij 65 tot 80% is de factor 0,75, en bij 80 tot 100% is de factor 1. Het is een aanvullende vergoeding bovenop het bestaande sociale vangnet die is bedoeld om het aandeel van het bestuursorgaan in het ontslag te compenseren.

Functie elders

Het ontslag op andere gronden is opgenomen in artikel 124 BARD. In de militaire rechtspositie is deze ontslaggrond ook opgenomen, zij het dat dit type ontslag, opmerkelijk genoeg, alleen aan generaals kan worden verleend. In onze praktijk zien we dat dit type ontslag zeer zelden wordt verleend. Voor de meeste verstoringen in de arbeidsverhouding wordt in praktijk een andere oplossing gevonden, variërend van mediation tot een functie elders binnen of buiten Defensie. Een ontslag op andere gronden is daarom meer een noodoplossing voor situaties waarin de arbeidsverhoudingen langdurig zijn verstoord zonder dat er perspectief op een andere oplossing is. ◀◀

Toezeggingen minister voor betere noodopvang veteranen

VBM-voorzitter Jean Debie heeft tijdens een zogeheten Rondetafelgesprek in de Tweede Kamer aan de bel getrokken over de tijdelijke noodopvang voor veteranen. “Vanuit het veld heb ik het signaal gekregen dat tijdelijke noodopvang voor de veteraan bij wie de situatie thuis gewoon niet meer houdbaar is, vaak niet tijdig beschikbaar is.” Het Rondetafelgesprek werd op 15 juni gehouden naar aanleiding van de Veteranennota 2022.

Debie: “Vaak zie je dat het hele gezin hieraan onderdoor gaat. Als dit aan de voorzijde wordt aangepakt, kan heel veel ellende voorkomen worden door de veteraan tijdelijk ergens onder te brengen, van waaruit hij of zij behandeld kan

worden. Ook gesprekken met het gezin kunnen van daaruit plaatsvinden. Hulp en ondersteuning ten behoeve van de veteraan en zijn gezin zijn essentieel. Momenteel worden dit soort problemen *bottom-up* opgelost door het ‘old-boys

netwerk’ maar dat is geen structurele oplossing.” Dit moet volgens de vakbondsvoorzitter echt snel worden geregeld: “Op dit moment staan veel gezinnen onder zware druk omdat de veteraan nergens tijdelijk terecht kan.” Ook veteranenombudsman Reinier van Zutphen was aanwezig bij het gesprek in de Tweede Kamer. De Ombudsman heeft ook ervaren dat wanneer veteranen dringend noodopvang zoeken, zij te veel obstakels tegenkomen. Hij ontving hierover de afgelopen jaren regelmatig

klachten. “De overheid heeft niet voor niets een bijzondere zorgplicht voor veteranen. Door de manier waarop de noodopvang nu is geregeld, voelen veteranen zich in de steek gelaten.”

Een probleem is dat het onduidelijk is welke instantie de regie heeft bij noodopvang. Zowel veteranen als hun familie en hulpverleners weten vaak niet waar zij terecht kunnen en instanties verwijzen soms over en weer naar elkaar. Ook neemt het Veteranenloket alleen hulpverzoeken aan van veteranen zelf, of hun partners. Terwijl vaak ook anderen in hun directe omgeving, zoals familie, burens, dienstmaten of vrienden, heel goed kunnen inschatten of een veteraan hulp nodig heeft.

Andere klachten zijn de lange wachttijden en een gebrek aan opvangmogelijkheden voor de duur langer dan twee weken.

De regie houden

De minister heeft toegezegd dat de informatieverstrekking over de opvangmogelijkheden voor veteranen wordt verbeterd. Op de website van het Veteraneninstituut worden de bestaande mogelijkheden, de criteria om hier voor in aanmerking te komen en het telefoonnummer dat men kan bellen, gepubliceerd. Deze verbetering is als het goed is nu al doorgevoerd op de website van het Veteraneninstituut.

Een tweede verbetering is dat ook aanvragen voor noodopvang van mensen uit de omgeving van de veteraan in behandeling zullen worden genomen (familie, burens, dienstmaten en vrienden). Deze aanvragen worden uiteraard altijd in overleg met de veteraan in behandeling genomen. De veteraan kan zoveel mogelijk zelf de regie houden.

De huidige maximale duur voor opvang, zoals enkele dagen voor de BBBB-

voorziening (bed, bad, brood, budget), tien dagen voor de Time-Outvoorziening en veertien dagen voor de crisisopname in de VIBU, blijkt in de praktijk niet toereikend. De minister wil in overleg met de uitvoerders onderzoeken hoe dit verruimd kan worden.

Het Veteraneninstituut zal zich inspannen om meer passende noodopvang met samenwerkingspartners te realiseren.

Indexatie MIP verwacht

Tijdens het rondetafelgesprek is ook gesproken over het Militair Invaliditeitspensioen (MIP). Net als het ouderdompensioen is ook dit pensioen lange tijd niet geïndexeerd. Debie: “Hier moet wel eerst goed naar gekeken

ALLEEN PETER VALSTAR (VVD) AANWEZIG...

Het Rondetafelgesprek op 15 juni in het parlamentsgebouw was een bizarre vertoning. De negen genodigden, waaronder de VBM-voorzitter, zaten tegenover aanvankelijk slecht 3 Kamerleden. Dit waren Wybren van Haga (‘Belang van Nederland’), Kati Piri (PvdA) en Peter Valstar (VVD). Valstar voerde ook het woord namens Derk Boswijk (CDA). Van Haga en Piri moesten na enige tijd ook het gesprek verlaten, om een andere vergadering bij te wonen die tegelijkertijd plaatsvond. En zo bleef Peter Valstar als enige volksvertegenwoordiger over. Deze bood herhaaldelijk zijn excuses aan voor de bizarre vertoning.

worden: wat is de basis geweest, welke afspraken zijn er gemaakt en wat zijn de gevolgen van het pensioenakkoord.” Er is goede hoop dat per 1 januari 2023 het MIP verhoogd gaat worden.

Poll

Ter voorbereiding op het Rondetafelgesprek had de VBM een poll op de website geplaatst, waarin veteranen onder andere gevraagd werd of zij als veteraan al dan niet knelpunten of problemen ervaren, en zo ja welke; of ze

gebruik hebben gemaakt van zorg en zo ja hoelang ze hebben moeten wachten op zorg en op vervolgzorg.

Op deze vragen hebben 115 veteranen, van 33 tot 95 jaar oud, gereageerd. 73 van hen ervaren geen knelpunten of problemen. 32 veteranen hebben hun ervaringen geuit. De VBM bedankt alle deelnemers voor het invullen van de poll.

Behoudt de medezeggenschap, als vorm van collectief geïnstitutionaliseerd overleg, zijn bestaansrecht? In de burgermaatschappij zullen de Ondernemingsraden zichzelf moeten vernieuwen om hun bestaansrecht te behouden, concludeert prof. dr. R. Goodijk in zijn essay 'Op zoek naar nieuwe verbindingen'. In hoeverre zijn de bevindingen van de professor ook van toepassing op de medezeggenschap bij Defensie? Haico Wissink van het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap van de VBM maakte de vertaalslag.

Tekst: Haico Wissink

Is medezeggenschap achterhaald, iets van vroeger, passend bij verouderde arbeidsverhoudingen? Tegenwoordig kun je je stem immers op zo veel andere manieren laten horen, bijvoorbeeld via sociale media. Hebben we de medezeggenschap dan nog wel echt nodig?

Op zoek naar nieuwe schakels

De toekomst van de Medezeggenschap

Moeten we tot de conclusie komen dat het bestaan van een formeel instrument als de medezeggenschapscommissie (hierna: MC) op een doodlopend spoor zit? Geenszins, zegt het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap van de VBM/BBTV.

Het is duidelijk dat de belangstelling voor collectieve vormen van medezeggenschap bij de werknemers zelf de afgelopen tientallen jaren afneemt. Dit geldt vooral voor de jongere generaties. Deze afnemende belangstelling roept vragen op over de representativiteit van de MC in het overleg met het Hoofd Diensteenheid (hierna: HDE) en overschrijdende maatregelen vanuit de Defensiestaf.

Deze vraag over de representativiteit wordt nog urgenter door de toegenomen complexiteit van de gehele defensie-organisatie en het veranderende krachtenveld van (steeds meer) belanghebbenden. Wat bedoelen we daarmee? De bakens tussen

Defensie en de civiele arbeidsmarkt vervagen, niet alleen door een andere inrichting van processen en vormen van uitbesteding of (out)sourcing, maar ook door het toenemend aantal werknemers zonder een vast dienstverband of met losse (tijdelijke) contracten.

De traditionele medezeggenschap staat dus voor de uitdaging om, zonder haar oude schoenen (het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD)) weg te gooien, op een meer eigentijdse manier, met nieuwe vormen en stijlen, een toegevoegde waarde en daar waar nodig 'tegenas' te leveren in het overleg met het HDE, als gelijkwaardige gesprekspartner.

Tegelijkertijd moet de MC aansluiting houden met de behoeften en de belangen van de achterban. De wereld verandert op het gebied van vroegtijdige procesbetrokkenheid, maatwerkoplossingen, aandacht voor verhoudingen, leren omgaan met dilemma's en onzekerheden. Hetzelfde geldt voor het benutten

van nieuwe mogelijkheden voor de MC in de vorm van scholing en training. De medezeggenschap zoals wij deze reeds decennialang kennen, lijkt zich in een vacuüm te bevinden. Belangrijkste 'beren op de weg': de toegenomen afstand tussen de verander(en)de orga-

nieuwe manier van bruggen bouwen, waarbij de eigen verantwoordelijkheid en participatie van elk MC-lid groot moet zijn. Tegelijkertijd willen veel medezeggenschapscommissies in lastige situaties kunnen terugvallen op een 'vangnet', of 'liever eerst stapje voor

thuis-gevoel') van groot belang. Ook bij deze vernieuwing blijft een open en eerlijk samenwerkingsband tussen de MC en het HDE benodigd.

Wellicht is het nodig om weer meer oog te krijgen voor de verschillen tussen mensen: niet iedereen is 'gelijk', niet iedereen heeft dezelfde behoeften en vermogens om kansen te benutten.

We hebben in de afgelopen decennia geleerd dat sommige mensen vooral betrokken willen zijn bij concrete gelegenheden in de eigen situatie (die ze kunnen overzien), terwijl anderen een bredere belangstelling – op een hoger abstractieniveau – ambiëren. Daarbij weten we inmiddels dat de ontwikkeling ervan vooral afhangt van organisatiekenmerken zoals een beleidsvoornemen of een voorgenomen maatregel. Maar wat veel belangrijker is, is dat Defensie (bij de benoemde voorbeelden) hierin, vroegtijdig en zeer transparant, open en eerlijk communiceert met de betrokken MC.

Defensie is verworden tot een complexe organisatie

nisatievormen en de medezeggenschap (betrokkenheid vanuit de voorgenomen maatregel of een beleidsvoornemen vanuit Defensie) en de afgenomen interesse voor de medezeggenschap.

Onder de medewerkers, maar ook vanuit de organisatie, zou er naast de bestaande richtlijnen en processen (BMD), een toegenomen behoefte moeten ontstaan om elkaar in deze processen vroegtijdig te betrekken.

Het doel? Gezamenlijke belangen binnen de organisatie aanlopen, van elkaars kennis en vaardigheden gebruikmaken en oplossingsgericht (in de geest van het BMD) de rechtspositie van de medewerkers borgen.

Er is binnen de medezeggenschap behoefte aan eigenaarschap en een

stapje vernieuwingen uitproberen' via een stappenplan, dan meteen te gaan veranderen.

Het gaat om het vinden van een goede balans tussen de eigen verantwoordelijkheid en employability enerzijds én het bieden van veiligheid en zekerheid aan de andere kant, de balans tussen differentiatie én coherentie, tussen ruimte én vangnet, tussen verandering en een zekere rust in de uitvoering van de medezeggenschapstaken.

Breder onder de achterban en binnen de organisatie voelen – vooral de meer kwetsbare – mensen zich dikwijls onzeker of onveilig, kunnen ze het niet overzien, willen ze gehoord en gezien worden. Ook binnen nieuwe vormen en stijlen van medezeggenschap is een zeker vangnet en een zekere solide basis (een veilige haven – het 'hier voel ik mij

De MC zal als gelijkwaardige gesprekspartner van het HDE, haar rol als vertegenwoordiging van de achterban moeten blijven uitvoeren, gebruikmakend van haar rechten die volgen uit het BMD: het initiatiefrecht (art. 27), informatierecht (art. 28), voorgenomen maatregel (art. 29), behandeling van het advies (art. 30), overeenstemmingsvereiste (art. 31), het geschil (art. 31), en de overige bevoegdheden (art. 33). Het binnen de MC elkaar onderling coachen en begeleiden is volgens het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap van de VBM/BBTV een zeer belangrijke eerste stap in dit vernieuwingsproces van het 'opnieuw verbinden'.

Reageren?

Mail naar: mzo@mijnvbm.nl

Het nieuwe pensioenstelsel komt eraan

Het zal u ongetwijfeld niet ontgaan zijn: het pensioenstelsel gaat veranderen. In deze, en in komende twee Triviziers zullen wij u nader informeren over dit nieuwe stelsel dat vanaf 1 januari 2023 van kracht is. In deze eerste editie leest u meer over de doelstellingen achter de herziening: waarom moest het pensioenstelsel nou zo nodig aangepast worden?

Maatschappelijke ontwikkelingen

Mensen werken niet meer hun hele leven bij dezelfde werkgever, veel mensen werken als zzp'er én mensen worden ouder dan vroeger. Het is belangrijk dat het pensioenstelsel wordt aangepast aan deze ontwikkelingen. Daarom hebben de sociale partners (de werknemers- en

werkgeversorganisaties) samen met het kabinet afspraken gemaakt over een nieuw pensioenstelsel.

In het nieuwe pensioenstelsel is de pensioenpremie het uitgangspunt. Werkgevers en werknemers leggen gezamenlijk een pensioenpremie in. De pensioenpremies worden belegd. Het uiteindelijke pensioen dat u gaat ontvangen hangt af van de beleggingsresultaten.

Bouwt u pensioen op bij ABP? Dan krijgt u in het nieuwe pensioenstelsel informatie over hoe uw individuele pensioenvermogen ervoor staat. Zo kunt u zien hoeveel pensioen er voor u is gereserveerd. Ook gaat het pensioen meer 'mee-ademen' met de economie. Als het economisch goed gaat, kan het pensioen omhoog. Als het minder gaat met

de economie zie je dat ook terug in het pensioen.

Op dit moment worden de nieuwe regels voor pensioen verder uitgewerkt. Naar verwachting is dit proces in 2022 afgerond en kunnen de regels vanaf 2023 ingaan. Het nieuwe pensioenstelsel gaat uiterlijk op 1 januari 2027 in. Maar de kans is groot dat de meeste pensioenfondsen al op 1 januari 2026 of eerder volgens de nieuwe regels gaan werken.

Doelen herziening pensioenstelsel

U heeft hiervoor kunnen lezen waarom het stelsel gaat veranderen. Maar welke doelen streven de regering, vakbonden en werkgeversorganisaties nu precies na binnen het bereikte akkoord? Er is

een driedelige doelstelling die aan het Pensioenakkoord ten grondslag ligt:

1 Eerder perspectief op een koopkrachtig pensioen

Dankzij nieuwe pensioencontracten komt er een beter evenwicht tussen ambitie, zekerheid en kosten. De sociale partners krijgen meer ruimte om een eigen afweging te maken tussen risico en zekerheid.

Met andere woorden: de nieuwe pensioencontracten moeten een einde maken aan de spagaat waar pensioenfondsen nu mee te maken hebben: enerzijds héél veel zekerheid moeten bieden (en dus héél veel geld achter de hand houden) en anderzijds de koopkracht van de pensioenen willen handhaven.

Bij de nieuwe contracten komt het gemaakte rendement eerder beschikbaar voor het verhogen van de pensioenen.

Pensioen gaat meer meebewegen met de ontwikkeling van de economie, met behoud van – deels nieuwe – schokdemers. De nieuwe pensioencontracten maken het verder mogelijk om risico's gericht toe te delen aan groepen deelnemers, passend bij hun risicohouding. Met andere woorden: als je bij een bepaalde groep best meer risico zou willen nemen, dan kan dat ook.

2 Een transparanter en meer persoonlijk pensioenstelsel

Het tweede doel is om het pensioen voor de deelnemers transparanter en persoonlijker te maken. Bij de huidige uitkeringsovereenkomst bepaalt de dekkinggraad van een pensioenfonds of, en zo ja hoeveel, het pensioen kan worden verhoogd (geïndexeerd), of moet worden verlaagd (gekort). De ontwikkeling

van de dekkinggraden hangt voor een héél groot deel af van de 'pensioenverplichtingen' (de pensioenen die het fonds in de toekomst moet uitkeren), en de rekensom die moet worden gemaakt met gebruik van een verplichte rekenrente. Dit maakt het voor de deelnemer nogal onoverzichtelijk. De nieuwe pensioencontracten vergroten de transparantie van de pensioenopbouw.

Daarmee wordt pensioen niet ineens eenvoudige materie. Voor veel deelnemers zullen de financiële principes achter de doorwerking van (bijvoorbeeld) het beleggingsrendement of de ontwikkeling van de levensverwachting in hun pensioen, altijd lastig te volgen blijven. Met de nieuwe contracten, en de voorgestelde informatie-voorschriften, kunnen deelnemers echter de samenhang tussen die ontwikkelingen en hun pensioen van jaar tot jaar volgen. Dit draagt naar verwachting bij aan het begrip bij deelnemers en daarmee aan hun waardering voor het pensioen als

arbeidsvoorwaarde. Deelnemers krijgen van hun pensioenuitvoerder voortaan – in plaats van veelvuldige berichten over dekkinggraden, achterblijvende indexatie en dreigende kortingen – een jaarlijks overzicht over de pensioenpremies die worden ingelegd, de rendementen die de pensioenuitvoerder boekt en de gevolgen daarvan voor hun pensioenopbouw. Dit biedt ruimte voor een positieve kijk op pensioen.

Als deelnemers en pensioengerechtigden de ontwikkeling van hun pensioenvermogen beter kunnen volgen en zich beter kunnen herkennen in hoe dit is geregeld, zullen zij het pensioenstelsel naar verwachting als transparanter, begrijpelijker en persoonlijker ervaren. Dit is van belang voor het maatschappelijk draagvlak voor het pensioen als arbeidsvoorwaarde. Pensioen is namelijk de omvangrijkste secundaire arbeidsvoorwaarde; op jaarbasis leggen werkgevers en werknemers bij pensioenfondsen momenteel ruim € 35 miljard aan pensioenpremie in. Om hiervoor voldoende draagvlak te behouden is het noodzakelijk dat werknemers kunnen inzien wat er met die premies gebeurt en hoe financieel-economische omstandigheden in hun pensioen doorwerken.

3 Betere aansluiting bij ontwikkelingen in de samenleving en op de arbeidsmarkt

Op de derde plaats beoogt het akkoord om de aansluiting van het pensioenstelsel met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in de samenleving te kunnen herstellen. Er is veel veranderd op de arbeidsmarkt. We zien tegenwoordig arbeidsvormen die we vroeger veel minder of helemaal niet zagen.

Het pensioenstelsel is tot nu toe niet of nauwelijks aan deze ontwikkelingen aangepast. Afwisseling tussen werknemerschap en zelfstandigheid ('zzp-en') of regelmatig overstappen tussen werkgevers ('jobhoppen'), kan onvoorziene gevolgen hebben voor het pensioen.

De overstap op een stelsel met persoonlijke voor het pensioen gereserveerde vermogens, neemt de nadelige gevolgen van een verandering van baan of van arbeidsvorm weg. Na deze overstap worden de pensioenoverdrachten tussen pensioenuitvoerders bij een baanwisseling ook eenvoudiger. Er is geen noodzaak meer voor het opschorten van de pensioenoverdracht als een pensioenfonds in 'onderdekking' verkeert. ❧❧

HEEFT U VRAGEN NAAR AANLEIDING VAN DIT ARTIKEL?

Mail dan naar:
redactie@mijnvbm.nl

Tijdslijn

In 2027 moeten alle pensioenfondsen overgaan op het nieuwe pensioenstelsel. Maar wat gebeurt er in de aanloop daar naartoe?

2022

In 2022:

Wetsvoorstel van nieuw pensioenstelsel wordt behandeld in de Tweede Kamer.

2023

1 januari 2023:

Wet voor het nieuwe pensioenstelsel wordt van kracht. Duidelijkheid over financiële spelregels voor de overgangperiode.

2024

Voorjaar 2024:

Als uw pensioen overgaat naar het nieuwe stelsel, gelden de nieuwe regels ook voor u. Sociale partners beslissen hierover in 2024.

2025

1 januari 2025:

Sociale partners (werkgevers en werknemers) kiezen tussen de 2 soorten pensioencontracten die er zijn.

2026

Begin 2026:

De meeste pensioenfondsen gaan over op het nieuwe stelsel.

2027

Uiterlijk 1 januari 2027:

Het nieuwe pensioenstelsel gaat in, alle fondsen stappen over op het nieuwe stelsel.

*Bron: ABP en de Memorie van toelichting Wet toekomst pensioenen. Kijk voor meer informatie op ABP.nl en/of Rijksoverheid.nl

(Na)zorg van de Vakbond voor Burger
en Militair defensiepersoneel (VBM)

ins
help

NAZORGBUNDEL

bewaarpagina's

Inhoudsopgave

- 19 (Na)zorg van de Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel (VBM)**
- medewerker (na)zorg
  - berichtgeving/melding
- 20 Te treffen voorbereidingen (voor zover van toepassing):**
- vastleggen persoonlijke gegevens van uzelf, uw partner en uw kinderen (eigen, pleeg-, stief-, klein-, of aangehuwd)
  - persoonlijke wensen met betrekking tot de voogdij over minderjarige kinderen
  - persoonlijke wensen met betrekking tot het overlijden en de uitvaart (pagina 21)
  - persoonlijke wensen i.v.m. erfrecht (pagina 21)
  - financiële aangelegenheden (pagina 21)
  - bankgegevens (pagina 21)
  - verklaring van erfrecht (pagina 22)
  - verzekeringen (pagina 23)
  - hypotheken (pagina 23)
  - abonnementen en lidmaatschappen (pagina 23)
  - belastingen (pagina 23)
  - bijzonderheden (pagina 23)
  - adressenlijst (pagina 23)
- 24 Controlelijst**
- wat te doen na een overlijden?
  - zaken rond de uitvaart
  - spoedeisende zaken
  - latere zaken (pagina 25)
- 26 Financiële en andere materiële wetenswaardigheden**
- na het overlijden van een defensiemedewerker in actieve dienst
  - na het overlijden van een gewezen of gepensioneerd defensiemedewerker
- 28 Adressen Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk (DBMW)**
- 29 Diverse adressen**
- 30 Steunfonds VBM**
- 30 Lid blijven**
- 31 Uitvaartverzekeringen**
- 32 Codicil**

(Na)Zorg van de Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel (VBM)

In geval van overlijden van een defensiemedewerker in actieve dienst kunnen nabestaande(n) voor ondersteuning in het algemeen een beroep doen op de commandant of hoofd van de diensteenheid (HDE), dan wel op de betreffende P&O-functionaris van het onderdeel van tewerkstelling en op de Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk (DBMW).

Postactieven en gepensioneerden kunnen echter zelden een beroep doen op deze instanties. Wellicht is het een geruststellende gedachte dat de VBM u dan met raad en daad terzijde kan staan.

In het kader van de individuele belangenbehartiging beschikt de Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel VBM over een netwerk van vrijwilligers die als medewerker (na)zorg deze ondersteuning kunnen verlenen als u daarop prijs stelt.

Vanzelfsprekend kunnen ook nabestaande(n) van defensiemedewerkers in actieve dienst een beroep op deze vorm van ondersteuning doen.

Ook in situaties, zoals ernstige ziekte, hoge ouderdom, enzovoorts, waarin u zelf niet meer (volledig) in staat bent uw zaken te behartigen, kan de medewerker (na)zorg u of uw familie bijstaan.

Medewerker (na)zorg

Afhankelijk van de wensen van de overledene, van de nabestaande(n) en van de omstandigheden, kan de medewerker (na)zorg:

- een condoleancebezoek afleggen, waarbij de steun van de vereniging kan worden toegezegd en uitgelegd;
- de vereniging vertegenwoordigen bij de uitvaart en een bloemstuk verzorgen namens de VBM;
- afspraken met de nabestaande(n) maken over eventueel verdere gewenste ondersteuning;
- nabestaande(n) adviseren en zo nodig doorverwijzen;
- behulpzaam zijn bij de afhandeling van de noodzakelijke formaliteiten.

Er wordt veelvuldig een beroep gedaan op de (na)zorgfunctionarissen. De zorg bestaat onder andere uit sociale steun en hulp bij de administratieve afwikkeling, voorafgaande aan of na het overlijden van een lid, indien respectievelijk het lid, de echtgeno(o)t(e)/partner of nabestaande(n) dit wenst/wensen.

Het nazorgteam bestond op 31 december 2021 uit:

H. Dijkers
J.J. Havenith
L.L.M.L. Huijsmans
J.M. Jansen
J.P.J.M. Koenen
R.H. Monpellier
J. Mulder
G.W. van Olderen
J.A.M. Poorthuis
C. Schaaf
A.M. van Uden
G.L. Valk

Berichtgeving/melding

Zodra bij het Bureau Nazorg een bericht van overlijden wordt ontvangen, wordt desgevraagd een medewerker nazorg ingeschakeld.

Tijdige melding kan daarbij van groot belang zijn. Toezending van een rouwkaart aan het Bureau Nazorg is de meest geëigende wijze, maar vanzelfsprekend mag het ook telefonisch of per e-mail.

Het is dan ook aan te bevelen het Bureau Nazorg op te nemen in uw adressenbestand van "personen/instanties te waarschuwen bij overlijden":

VBM - Bureau Nazorg
Postbus 93037
2509 AA Den Haag
070 315 51 11
nazorg@mijnvbm.info
www.vbm.info

Te treffen voorbereidingen: vastleggen persoonlijke gegevens

Het is voor uw nabestaande(n) en eventueel voor de medewerker nazorg van groot belang om voor het juist en effectief afhandelen van de veelheid van zaken te kunnen beschikken over de correcte en meest actuele persoonlijke gegevens en wensen op velerlei gebied.

Welke gegevens u zoal vooraf kunt vastleggen vindt u hierna onder “Te treffen voorbereidingen”.

De door DBMW uitgegeven “Handleiding nabestaanden” biedt een mogelijkheid om uw gegevens netjes te verwerken. Deze handleiding is te downloaden op:

<https://www.defensie.nl/downloads/brochures/2019/06/18/handleiding-nabestaanden> of op aanvraag te krijgen bij ons Bureau Nazorg. Als u al iets op uw computer of op papier heeft vastgelegd of als u dat nu gaat doen, vergeet dan niet deze gegevens bij wijzigingen steeds weer aan te passen.

Bij gebruik van een computer verdient het aanbeveling ook een papieren afdruk te maken. Indien u de handleiding heeft gedownload is het mogelijk om gegevens in te voeren en daarna uit te printen.

Uw nabestaande(n) kan/kunnen zeer gebaat zijn bij een volledig en actueel overzicht van alle persoonlijke gegevens en van de noodzakelijk te nemen acties.

- Noteer daarom overzichtelijk alle van belang zijnde persoonlijke gegevens!
- Werk uw verzamelde gegevens regelmatig bij (Vermeld ook de datum van het bijwerken).
- Zorg ervoor dat uw naaste betrekkingen weten waar en hoe alle gegevens zijn te vinden en ook wat deze betekenen!

Voor zover van toepassing persoonlijke gegevens van uzelf, uw partner en uw kinderen (eigen, pleeg-, stief-, klein-, of aangehuwd)

- naam en voornamen
- geboortedatum en -plaats
- adres en woonplaats
- Burgerservicenummer (het oude sofi-nummer)
- nummer(s) Identiteitskaart en/of Paspoort

- (laatst beklede) rang/stand, functie of schaal
- militair registratie-, marine- en/of werknemersnummer
- adres en telefoonnummer werkgever/militair onderdeel (actief dienenden)
- pensioen- en/of uitkeringsinstantie(s) adres, telefoonnummer en administratie-klantnummer pensioen- en/of uitkeringsinstantie(s)
- datum huwelijk, partnerregistratie of ingang notariële vastgelegd samenlevingscontract
- plaats huwelijk of partnerregistratie
- bijzonderheden huwelijk of partnerregistratie, i.c. gemeenschap van goederen of op huwelijkse voorwaarden
- in geval van samenwonen is het voor o.m. eventuele rechten op nabestaandenpensioen van belang dit voor het bereiken van de AOW-leeftijd te laten vastleggen in een notariële overeenkomst en deze daartoe te laten registreren bij de Stichting Pensioenfonds ABP
- datum van echtscheiding, van beëindiging partnerregistratie of van beëindiging samenlevingscontract; eventuele regeling van verevening van pensioenrechten
- persoonlijke gegevens eerdere huwelijkse of geregistreerde partner(s)
- alimentatieverplichtingen
- eerdere werkgevers (adres, telefoonnummer en overige gegevens) in verband met mogelijk eerder opgebouwde pensioenrechten (Opsporingsplan vergeten pensioenen: www.vvb.nl)
- indien ontslagen: datum en nummer ontslagbesluit
- in geval van AOW: datum toekenning AOW van de Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- indien gepensioneerd: Naam pensioenfonds(en)

Persoonlijke wensen met betrekking tot de voogdij over minderjarige kinderen

- persoonlijke gegevens van de gewenste (toezien) voogd
- is de gewenste (toezien) voogd op de hoogte van deze wens
- is deze voogdij bij testament vastgelegd

Persoonlijke wensen met betrekking tot het overlijden en de uitvaart

- aanwijzingen met betrekking tot het beëindigen van medische behandeling (overlevingscontract) en/of van het leven (euthanasieverklaring)
- beschikbaar stellen organen en weefsels voor transplantatie (donorcodicil aanwezig)
- beschikbaar stellen van het lichaam ten behoeve van de wetenschap
- teraardebestelling of crematie
- is een uitvaartverzekering (in natura of geldelijke uitkering) afgesloten
- zijn er overige wensen of bijzonderheden ten aanzien van de uitvaart vastgelegd, hetzij bij testament, hetzij anderszins
- uitvaart met of zonder volledig of gedeeltelijk militair eerbetoon (actief dienende militairen)
- uitvaart in welke plaats, al of niet in persoonlijke kring, wel of niet kerkdienst, bloemen en toespraken
- As-verstrooiing. (As kan ook door de Koninklijke Marine verstrooid worden voor hen die gediend hebben bij de Koninklijke Marine).

Persoonlijke wensen i.v.m. erfrecht

- noteer hoe u uw wensen m.b.t. uw nalatenschap hebt vastgelegd
- als u geen regeling hebt getroffen, vindt verdeling plaats zoals dat in het Burgerlijk Wetboek (Erfrecht) is vastgelegd
- een uiterste wil kan worden gemaakt bij een notariële akte (testament) of bij een aan een notaris in bewaring gegeven onderhandse akte; noteert u de naam, adres en telefoonnummer van de betrokken notaris
- bij een onderhands, door de erflater geheel met de hand geschreven, gedagtekend en ondertekend stuk, een zogenaamde codicil, kunnen zonder verdere formaliteiten beschikkingen worden gemaakt o.m. voor het vermaken van inboedelgoederen (geen schilderijen en/of kunstvoorwerpen), sieraden, kleren en boeken
- de in een codicil vermaakte goederen moeten nauwkeurig (stuk voor stuk) worden beschreven; vergeet u dan niet de vindplaats van het codicil te noteren
- bij uiterste wilsbeschikking kan men een of meer executeurs benoemen; legt u de persoonlijke gegevens van de executeur(s)-testamentair vast

Financiële aangelegenheden

Noteert u de volgende gegevens:

- naam bankinstelling(en)
- adressen en telefoonnummers instelling(en)
- rekeningnummer(s)
- nummer bankpasje(s)
- nummer creditcard(s)
- gemachtigde(n)
- gegevens spaar- en/of beleggingsrekening(en)
- effectenbezit: gegevens, bewaarplaats
- gegevens bankkluis of safeloket
- digitale gegevens (o.a. wachtwoorden, e-mail, sociale media, online accounts, online foto's, enz.)
- vordering(en) op derden
- schulden
- leningen
- acties die wenselijk of noodzakelijk zijn ter attentie van opheffen rekening(en), wijzigen automatische overschrijvingen of machtiging(en) tot incasso, enzovoorts.

Bankgegevens

Voor informatie kunt u de banken als volgt bereiken:

ING

www.ing.nl

Klantenservice 020 2288888

Nabestaandensdesk 020 2288877

RABO

www.rabobank.nl

Klantenservice 088 7226767

ABN AMRO

www.abnamro.nl

Klantenservice 0900 0024

Nabestaandensdesk 020 3434545

SNS

www.snsbank.nl

Klantenservice 030 6333000

KNAB

www.knab.nl

Klantenservice 020 3031600

Verklaring van erfrecht

Voor het regelen van de bankzaken kan een verklaring van erfrecht nodig zijn.

Een verklaring van erfrecht wordt opgemaakt door een notaris.

De notaris verklaart hierin – nadat alle gegevens zijn gecontroleerd – wie is overleden, of de overledene een testament heeft gemaakt en wat er in dit testament is bepaald. Bovendien verklaart de notaris wie de erfgenamen van de overledene zijn en eventueel wie van de erfgenamen door de overige erfgenamen gemachtigd is om de erfenis van de overledene af te wikkelen.

Ook wordt vermeld of de overledene wel of geen testament heeft gemaakt en wie de erfgenamen zijn.

Aan het slot van de verklaring van erfrecht staat vermeld of de erfgenamen gezamenlijk moeten optreden of dat een van hen of een derde bevoegd is om de afwikkeling van de nalatenschap te regelen (de zogenoemde executeur).

Als er een executeur is benoemd, kan de notaris in plaats van een verklaring van erfrecht ook een verklaring van executele of een gecombineerde verklaring van erfrecht en executele opstellen en afgeven.

Als er geen executeur is, kunnen de erfgenamen besluiten om een of meerdere personen volmacht te geven om namens hen op te treden. De nabestaanden kunnen ook de notaris aanwijzen als gevolmachtigde.

Waarvoor heb je een verklaring van erfrecht nodig?

Als iemand overlijdt mag een bank de rekeningen ten name van de overledene blokkeren. Als erfgenamen de rekening toch willen gebruiken (bijvoorbeeld om betalingen te doen) hebben ze een verklaring van erfrecht nodig. Op het moment dat er een verklaring van erfrecht aan de bank is overhandigd, kunnen de erfgenamen weer over de rekening ten name van de overledene beschikken. Deze rekening worden dan vaak ervenrekening genoemd.

Ook veel instanties vragen om een verklaring van erfrecht. Zolang de bank of een andere instantie niet om een verklaring van erfrecht vraagt, is het niet nodig een verklaring van erfrecht te laten opmaken.

Wanneer heb je geen verklaring van erfrecht nodig?

In 2012 heeft de overheid samen met de Nederlandse Vereniging van Banken bepaald dat in bepaalde standaard situaties geen verklaring van erfrecht nodig is. De voorwaarden hiervoor zijn:

- er is sprake van een langstlevende partner (echtgenoot/ echtgenote of geregistreerde partner) en eventueel kinderen;
- de overledene heeft geen testament opgesteld;
- het totale saldo van alle bankrekeningen van de overledene is lager dan € 100.000,-.

Tekenen verklaring bij de bank

In plaats van het opmaken van een verklaring van erfrecht moet de langstlevende een verklaring tekenen. Deze verklaring moet worden getekend zodat de bank niet aansprakelijk kan worden gesteld voor de (juridische en fiscale) gevolgen van het vrijgeven van de bankrekeningen.

Door het tekenen van deze verklaring ligt de verantwoordelijkheid van het vrijgeven van de bankrekeningen niet bij de bank, maar bij de langstlevende. Als de erfenis negatief is (omdat er veel schulden zijn) biedt de getekende verklaring bij de bank geen bescherming. De verklaring van erfrecht biedt deze bescherming wel omdat je beneficiair kunt aanvaarden.

LET OP:

Mogen banken een en/of rekening blokkeren?

Nee, dat mag niet. De banken mogen een zogenaamde en/of rekening niet blokkeren.

U behoudt toegang tot de rekening. U kunt uw betaalpas blijven gebruiken en u houdt toegang tot internetbankieren.

Automatische incasso's blijven doorlopen.

Wat kost een verklaring van erfrecht?

Dat hangt van de notaris af. De tarieven van notarissen zijn vrij. Elke notaris mag dus zelf weten welk prijskaartje aan het opmaken van een verklaring van erfrecht hangt. Het is daarom verstandig om de prijzen van verschillende notarissen te vragen. Zorg er ook voor dat je van tevoren een goede prijsafsprake maakt.

[Bron: onder meer www.erfwijzer.nl]

Verzekeringen

Maak een overzicht van al uw lopende verzekeringen onder vermelding van:

- soort verzekering
- naam verzekeringsmaatschappij(en). Op de website van het Verbond van Verzekeraars (www.verzekeraars.nl) staan bijna alle Nederlandse verzekeraars op een rijtje. Bestaat de verzekeraar inmiddels niet meer? Dan kun je de rechtsopvolger achterhalen via de Informatiedesk van De Nederlandsche Bank. Deze Informatiedesk is te bereiken via e-mail-adres info@dnb.nl of via telefoonnummer 0800 020 1068 (gratis). De oude verzekeraars zijn ook te vinden via:
www.uitvaartverzekering.nl/onderwerpen/oude-polissen
www.overlijdensrisicoverzekering.nl/faq/oude-polissen.
- polisnummer(s)
- wijze van premiebetaling
- verzekerde persoon/personen en/of zaken
- begunstigde(n)
- verzekerd(e) bedrag(en)
- opbergsysteem en -plaats verzekeringsbescheiden
- welke verzekeringen bij overlijden dienen te worden aangepast dan wel kunnen worden opgezegd

Hypotheken

Noteert u per hypotheek:

- bank of maatschappij
- nummer
- soort hypotheek
- bedrag(en)
- aflossingsbepalingen
- afgesloten verzekering in geval van overlijden (Overlijdensrisicoverzekering)

Abonnementen en lidmaatschappen

Noteert u per soort abonnement of lidmaatschap:

- naam, adres, et cetera met betrekking tot vereniging(en) en/of blad(en)
- abonnee- en lidmaatschapnummer
- wijze van betaling
- wensen tot voortzetting na overlijden; bedenk hierbij dat aan het lidmaatschap van een vereniging een servicepakket, bijvoorbeeld kortingen op allerlei zaken, kan zijn verbonden of recht kan geven op vormen van hulp of bijstand, zoals aan het lidmaatschap van de VBM
- Bij overlijden geldt geen opzegtermijn

Belastingen

Bewaar altijd een kopie van uw laatste aangifte en eventuele toeslagbeschikking(en).

Bijzonderheden

Alle relevante zaken (document(en) en/of vindplaats(en)) noteren.

Adreslijst

U kunt uw overzicht completeren met een lijst met adressen en andere gegevens die van belang kunnen zijn. Naast familie, vrienden, kennissen, valt er te denken aan:

- de huisarts
- de geestelijke verzorger
- de uitvaartonderneming
- de notaris
- de gemeente
- de huiseigenaar
- de commandant
- DBMW
- SVB
- het ABP
- andere pensioenfondsen
- de Belastingdienst
- belangenvereniging(en)
- verzekeringsmaatschappij(en)
- bank(en)

enzovoort, kortom van alle instanties waarmee u enige relatie heeft en waarbij het melden van een overlijden voor uw nabestaande(n) van belang kan zijn.

Controlelijst

Wat te doen na een overlijden?

Om te voorkomen dat nabestaanden na een overlijden belangrijke beslissingen over het hoofd zien, volgt hier een overzicht van aandachtspunten. De belangrijkste handelingen staan voorop, hoewel de volgorde in de praktijk mogelijk anders zal zijn; niet alle punten zijn altijd van toepassing.

Zaken rond de uitvaart

- arts waarschuwen in verband met verklaring van overlijden
- nagaan of er een testament en/of codicil is (de overledene kan voorzieningen getroffen hebben omtrent de uitvaart)
- nagaan of er een uitvaartverzekering is
- contact opnemen met een uitvaartondernemer (u bent vrij om te kiezen welke uitvaartondernemer u neemt maar kijk goed uw polis na of dit verstandig is gelet op de hoge kosten die nog nabetaald moeten worden omdat u in zee bent gegaan met een niet gecontracteerde uitvaartondernemer (meestal bij natura-verzekeringen)
- indien gewenst contact opnemen met geestelijke
- akte van overlijden opvragen (meestal via uitvaartondernemer)
- aangifte van het overlijden in de gemeente van overlijden (meestal door uitvaartondernemer)
- uittreksels overlijdensregister opvragen bij de gemeente van overlijden (meestal door de uitvaartondernemer)
- rouwkaarten bestellen/verzenden en/of rouwadvertentie plaatsen (meestal via uitvaartondernemer)

Spoedeisende zaken

- VBM inlichten (telefonisch: 070 3155111, e-mailadres: nazorg@mijnvbm.nl, schriftelijk: **Ametisthorst 20**
2592 HN Den Haag)
- aanvragen diverse uittreksels (geboorteregister overledene en kinderen onder 21 jaar, huwelijksregister), wijzigen trouwboekje en inleveren paspoort, identiteitskaart en rijbewijs overledene (afdeling burgerzaken gemeente)
- verklaring van erfrecht door een notaris (alleen indien er om gevraagd wordt!)
- bankinstelling(en) op de hoogte stellen
- met verklaring van erfrecht nieuwe bevoegdheid voor bankrekening(en) regelen; bankrekening(en) eventueel opheffen of op andere naam laten overschrijven; nog lopende betalingen afdoen
- **let op:** bij aanvragen van verklaring van erfrecht aanvaardt u de erfenis. Indien u vermoedt dat de schulden groter zijn dan de opbrengsten, dan beneficiair aanvaarden (onder voorrecht van boedelbeschrijving)
- informeren van werkgever en/of uitkerings- en pensioeninstantie(s)
- aanvragen van overlijdensuitkering(en) (gebeurt automatisch bij ABP)
- aanvragen van nabestaandenpensioen. Stuur een overlijdensbericht met vermelding van het klantnummer naar het ABP (in Nederland automatisch)
- aanvragen ANW-uitkering dan wel wijzigen van het AOW-pensioen bij het districtskantoor van de SVB (de SVB wordt geïnformeerd door de gemeente)
- als de nabestaande alleen overblijft: aanvragen van (aanvullende) sociale uitkering, verlaging van belastingtarieven, lagere gemeentelijke tarieven (automatisch), lagere verontreinigings- en waterschapsheffing (automatisch) en/of hogere huur/zorgtoeslag
- informeren van alle instanties waar de overledene geregistreerd staat (bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen, ziektekostenmaatschappij, verenigingen, abonnementen, et cetera)

Latere zaken

- verleende Koninklijke Onderscheiding(en) dienen na overlijden van de gedecoreerde te worden teruggezonden naar:

**Kanselarij der Nederlandse Orden
(Nassaulaan 18)**

**Antwoordnummer 10514
2501 WB Den Haag.**

Op verzoek van de nabestaanden kan een onderscheidingsteken voor onbepaalde tijd in bruikleen worden behouden tegen betaling van een waarborgsom zie <https://lintjes.nl/veelgestelde-vragen>

- toezien en voogd voor minderjarige kinderen of onder curatele gestelde regelen; contact opnemen met griffie van de Arrondissementsrechtbank in de regio waartoe de woonplaats van de overledene behoort (de gemeente kan u daarover nader informeren)
- regelen kinderopvang en/of eventueel gezinshulp
- informeren betreffende instantie in geval van studiefinanciering
- inventariseren van automatische bankafschrijvingen en creditcards en deze zo nodig wijzigen of beëindigen
- inventariseren van banksaldi per overlijdensdatum (in verband met successierechten)
- lopende schulden inventariseren (belastingenschuld, hypotheekschuld, uitvaartkosten, enzovoort)
- (in)boedel inventariseren en zo nodig laten taxeren
- innen van verzekeringsuitkeringen
- eventueel nader regelen van hypotheekverplichtingen
- bankkluis openen, eventueel opzeggen
- effectenbezit nagaan
- regelen van beheer van onroerend goed en effecten
- maatregelen tot verdeling van de boedel
- aanpassing ziektekostenverzekering
- huurcontract wijzigen bij verhuurder indien u geen hoofdbewoner bent.
- belastingzaken zoals toeslagen inventariseren en eventueel nieuw inkomen doorgeven aan Belastingdienst Toeslagen. Hierdoor aanpassing van toeslag mogelijk.

Financiële en andere materiële wetenswaardigheden

Na het overlijden van een defensie-medewerker in actieve dienst

Als de overledene nog in actieve dienst was ten tijde van het overlijden, dan zal “de werkgever” nog een aantal zaken moeten regelen.

De commandant van de eenheid is verantwoordelijk voor de afwikkeling van de financiële en andere materiële zaken voor zover het Defensie als werkgever betreft. De commandant of een door hem daartoe aangewezen functionaris dient (eventueel in samenwerking met DBMW) maatregelen te treffen ter zake van:

- uitbetaling salaris, toelagen, vakantie-uitkering, premies, et cetera, tot en met datum van overlijden
- uitbetaling belastingvrije uitkering bij overlijden, gelijk aan het salaris over 3 maanden. Door ABP (BRD).
- uitbetaling lopende declaraties dagelijks reizen, dienstreizen, etc., alsmede het opmaken van eventuele declaraties tot en met datum overlijden
- uitbetaling eventuele uitkering vliegongeval
- uitbetaling verloftegoeden
- tegemoetkoming in de kosten van begrafenis of crematie en reiskosten nabestaanden in geval van overlijden met dienstverband
- aanvragen nabestaandenpensioen bij Stichting Pensioenfonds ABP (automatisch)
- aanvragen uitkering (onder voorwaarden) op grond van de ANW bij de SVB
- opmaken van een proces-verbaal ingeval van overlijden als gevolg van een ongeval, teneinde eventueel oorzakelijk verband met de uitoefening van de militaire dienst vast te stellen
- inleveren militaire kleding en uitrusting, identiteitsbewijzen, militair rijbewijs, et cetera

Na het overlijden van een gewezen of gepensioneerd defensiemedewerker

Nabestaanden dienen (desgewenst met steun van een van onze medewerkers nazorg) de volgende acties te nemen.

In geval van aanspraak op een uitkering van Defensie (UKW, wachtgeld, et cetera.):

De uitvoerende instantie, te weten ABP Bijzondere Regelingen Defensie, dient zo spoedig mogelijk te worden geïnformeerd van het overlijden.

Woont u in Nederland?

Dan informeert de gemeente het ABP als u bent overleden. De nabestaande hoeft alleen een toegestuurd formulier te controleren, eventueel aan te vullen en terug te sturen.

Het wordt aangeraden om voor de zekerheid tevens een overlijdensbericht te sturen, voorzien van registratie, administratie- of klantnummer van de overledene. Dit moet naar:

ABP Bijzondere Regelingen Defensie
Postbus 4490
6401 CZ Heerlen *

Woont u in het buitenland?

Dan wordt het ABP niet automatisch geïnformeerd en dient u altijd een overlijdensbericht te sturen naar bovenstaand adres, inclusief een kopie van de overlijdensakte van de burgerlijke stand van de gemeente en een overlijdensakte van een notaris.

Uw partner of nabestaande moet ook doorgeven of u kinderen hebt die jonger zijn dan 21 jaar. Daarna moet de nabestaande het toegestuurd formulier van ABP controleren, eventueel aanvullen en terugsturen.

Het ABP draagt zorg voor:

- de uitbetaling van de betreffende uitkering tot en met de datum van overlijden
- toezending van de aanvraagformulieren voor toekenning van het (militair) nabestaandenpensioen
- de uitbetaling van de aan de betreffende uitkering gekoppelde belasting- en premievrije uitkering bij overlijden.

In geval van aanspraak op een pensioen van het ABP:

U handelt zoals hierboven omschreven (onder het kopje 'In geval van aanspraak op een uitkering van Defensie'), zij het dat u het overlijdensbericht stuurt naar:

Stichting Pensioenfonds ABP
afdeling Nabestaandenpensioenen
Postbus 4803
6401 JL Heerlen *

Ook hier draagt het ABP zorg voor:

- de uitbetaling van het betreffende pensioen van de overledene tot en met het einde van de maand van overlijden
- de uitbetaling van de belasting- en premievrije uitkering bij overlijden
- de aanvraagformulieren voor de toekenning van het (militair) nabestaandenpensioen

In geval van aanspraak op een uitkering op grond van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen WIA en/of Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) of de Werkloosheidswet (WW):

Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) waarvan de uitkering wordt ontvangen, dient te worden geïnformeerd.

In geval van uitkering of pensioen op grond van de ANW of de Algemene Ouderdomswet (AOW):

- Aanvragen eventuele uitkering op grond van de ANW bij het betreffende Districtskantoor van de SVB
- Indien de nabestaande in het genot is van een AOW-pensioen dient de wijziging van de omstandigheden te worden gemeld bij de SVB.

*Noot: De bovengenoemde instanties worden door de gemeente ingelicht over het overlijden en deze informeren u dan over uitkeringen en pensioenen. Opsturen van de Akte van Overlijden is niet echt nodig. Mocht u binnen 3 weken geen bericht hebben gehad, informeer dan even bij deze instanties of het overlijden bekend is.

Adressen Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk (DBMW)

De Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk (voorheen de Maatschappelijke Dienst Defensie) levert bedrijfsmaatschappelijk werk voor alle personeelsleden van Defensie, militairen zowel als burgers, en hun gezinsleden. Ook (jonge) veteranen behoren tot deze doelgroep. De DBMW is voor crisissituaties 24 uur per dag bereikbaar via de:

Hulpverleningslijn 0900 4155555 (dit nummer heeft 11 cijfers maar klopt wel)

Postadres: Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk (regio invullen)

Staf DBMW:

Bezoekadres:

Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1
3584 AB Utrecht
K1 4e etage kamer B020

Postadres:

Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk
Staf
MPC 55 A
Postbus 90004
3509 AA Utrecht
Telefoon (KPN):..... 030 2186109

Regiokantoor Caribische Gebied

Bezoekadres :

Marinebasis Parera
Curaçao, Nederlandse Antillen

Postadres:

Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk
Regio Carib
MPC 55 A
Postbus 90004
3509AA Utrecht

Telefoon (vanuit Nederland):

0059 9946 37450/51/52

Telefoon (MDTN vanuit Nederland):

*06 2507450/51/52

BMW loket

Bezoekadres :

Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1
3584 AB Utrecht
Gebouw K1 4e etage kamer A014

Postadres:

Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk
Regio West
MPC 55 A
Postbus 90004
3509 AA Utrecht
Telefoon (KPN):..... 088 9505010

Locatie Aruba

(valt onder Regiokantoor Caribische Gebied)

Bezoekadres :

Marinierskazerne Savaneta
Ziekenboeg

Postadres:

Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk
Locatie Aruba
MPC 55 A
Postbus 90004
3509 AA Utrecht

Telefoon (vanuit Nederland):

00297 5225 128/130

Telefoon (MDTN vanuit Nederland) :

*06 260128/130

Diverse adressen:

ABP Hoofdkantoor

Oude Lindestraat 70
6411 EJ Heerlen

Postadres:

Postbus 4837
6411 EJ Heerlen
Telefoon: 045 579 91 11

UWV

(voor werknemersverzekeringen)

www.uwv.nl
Telefoon: 0900 9294

Veteraneninstituut

Bezoekadres:
Willem van Lanschotlaan 1
3941 XV Doorn

Postadres:

Postbus 125
3940 AC Doorn
Telefoon: 088 334 00 50
E-mail: ..... info@veteraneninstituut.nl

BNMO Bondsbureau

Bezoekadres:
Willem van Lanschotlaan 1
3941 XV Doorn

Postadres:

Postbus 125, 3940 AC Doorn
Telefoon: 034 347 41 10
E-mail: ..... vraag@bnmo.nl

SZVK

(Stichting Ziektekosten Verzekering Krijgsmacht)
(Uitvoerder DSW)

Telefonisch

De helpdesk van de SZVK is van
maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur
telefonisch bereikbaar op:
(+31)(0)88 027 07 00.

Postadres:

SZVK
Postbus 440
3100 AK Schiedam

Zorgzaam

Postadres:

Postbus 25030
5600 RS Eindhoven
Telefoon: 072 5277677

Adviesdesk ABP

voor alle vragen van werknemers

Telefoon: 045 5796556

Specifieke nummers betreffende:

Nabestaandenpensioen

Telefoon: 045 5796265

Ouderdomspensioen

Telefoon: 045 5796255

Steunfonds VBM

De VBM kent een steunfonds, waaruit nabestaanden van overleden leden financieel kunnen worden ondersteund ten einde op korte termijn uitzicht te kunnen bieden op normalisering van de financiële situatie. Er moet sprake zijn van ernstige financiële noden van een nabestaande, die naar aanleiding van het overlijden van het lid zichtbaar worden. De medewerker (na)zorg is degene die de eerste signalen van een dergelijke situatie zal opvangen en zal in voorkomend geval een voorstel doen aan het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB beoordeelt het voorstel en beslist over de toekenning en de hoogte van het bedrag van de financiële tegemoetkoming.

Lid blijven?

De direct nabestaande partner van een overleden verenigingslid kan het lidmaatschap van de VBM voortzetten. Zij genieten dan dezelfde rechten en voordelen als alle andere leden te weten:

- recht op juridische bijstand dan wel advies
- gebruik van de belastingservice, waaronder invullen van aangifteformulieren en bijstand ingeval van bezwaarprocedures
- kortingen op grond van het servicepakket
- hulpverlening van de Stichting Marine Sanatorium Fonds (MSF)
- abonnement op Trivizier

**Heeft u informatie ontdekt in deze brochure die niet meer actueel is?
Geeft u dit dan a.u.b. door aan nazorg@mijnvbm.nl**

TERUG NAAR PAGINA 18

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Uitvaartverzekeringen

Veel Nederlanders (ruim tweederde) hebben een uitvaartverzekering. Maar een kwart van hen heeft geen idee of die verzekering in natura of in contant geld uitbetaald zal worden. Ook weten ze niet of die verzekering alle kosten van de uitvaart zal dekken. Dat zegt het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) eind november 2017 in een persbericht.

Veel mensen (4 van de 10) denken dat een overlijdensrisicoverzekering de kosten van een uitvaart dekt. Dat is niet zo. Die verzekering is bedoeld om een inkomensachteruitgang na het overlijden op te vangen.

Als u een uitvaartverzekering hebt die een vergoeding in 'natura' geeft, dan is het goed om na te gaan welke diensten onder de dekking vallen. Is de opbaring mee-verzekerd? De volgauto(s)? De dankkaarten? Extra tijd in het crematorium? (Meer dan) een kop koffie en plakje cake na afloop?

Veel uitvaartverzekeringen die een vergoeding in geld geven, dekken niet de volledige kosten van een uitvaart. Weet u hoeveel uw verzekering dekt? En komt dit overeen met uw wensen?

Weet u wat de gemiddelde kosten van een uitvaart zijn?

Volgens het Nibud moet je uitgaan van circa 7.500 euro.

Hebt u geen verzekering? En/of hebt u te weinig spaargeld?

In dat geval kan een overlijdensuitkering enige ondersteuning bieden. Hieronder een overzicht van de tegemoetkomingen/uitkeringen bij overlijden die gelden voor defensiepersoneel:

Postactief met ABP-pensioen

Het ABP verstrekt een 'overlijdensuitkering' aan de nabestaande partner. Die uitkering bedraagt ongeveer tweemaal het maandbedrag dat het ABP aan de overledene uitkeerde (bruto-netto). Het ABP betaalt de uitkering van de overledene voor het laatst in de maand van het overlijden. (Het ABP keert dit bedrag niet uit indien de nabestaande partner schuldig (of medeplichtig) is aan moord op de overledene. Dan is er trouwens ook geen recht op het ouderdomspensioen.)

De SVB betaalt na het overlijden van een AOW-gerechtigde een bedrag uit dat gelijk is aan één maand bruto AOW-pensioen + vakantiegeld.

Postactief met UGM

Het ABP betaalt een uitkering ter hoogte van drie maanden bezoldiging.

Actief-dienend militair en burger

Defensie betaalt een uitkering ter hoogte van drie maanden bezoldiging. Voor militairen gelden er bijzondere voorzieningen bij overlijden tijdens een missie.

Defensie vergoedt de 'kosten van lijkbezorging' (tot een maximum van 5.000 euro) bij overlijden 'in verband met de dienst' voor zowel burgers als militairen. Daarmee bedoelt men een vergoeding voor de kosten van het overbrengen van het stoffelijk overschot naar een plaats in Nederland. Indien het overlijden het gevolg is van een vliegtuigongeval, gelden er bijzondere bepalingen als het gaat om geldelijke vergoedingen.

Deze bepalingen zijn te vinden in

Artikel 17.6.11 Pensioenreglement ABP (militairen)

Artikel 7.17 Pensioenreglement ABP (burgerpersoneel)

Artikel 127 (en A) BARD

Artikel 118 (en A) AMAR

Artikel 9 Uitkeringswet gewezen militairen

Betekent 'in verband met de dienst' ook dat je de kosten van lijkbezorging vergoed krijgt als je om het leven komt tijdens woon-werkverkeer?

Nee. In dat geval bent u voor de bijkomende kosten aangewezen op een ongevallenverzekering. De VBM heeft voor alle actief dienende leden (militairen en burgers) een ongevallenverzekering afgesloten. Deze (gratis) ongevallenverzekering geeft dekking in de hele wereld en ook tijdens missies gedurende 24 uren per dag, 7 dagen per week en gedurende het hele jaar.

Codicil

Behalve een testament, kun je ook een codicil maken. Je kunt dan zelf opschrijven wie je meubels, sieraden en kleding krijgen als je komt te overlijden. In het codicil kun je ook omschrijven hoe je uitvaart eruit moet zien. Geldbedragen kun je niet via een codicil aan iemand toewijzen. Ook kun je sinds 2003 geen executeur meer aanwijzen via een codicil.

Bron: www.erfwijzer.nl

Voorwaarden codicil

Een codicil moet handgeschreven zijn (dus niet met de computer) en worden voorzien van een datum en handtekening.

Voorbeeld van een codicil:

Ondergetekende, Jantien Codicil, wonende te 6651 MS Groningen, Mauritsstraat 99, geboren te Emmen op 15 november 1966, legateert aan: 1. mijn dochter Carola Codicil, wonende te 5531 AA Enschede, Plantsoenstraat 13: mijn grote, bruine, antieke kast die in de gang staat; 2. mijn zoon Sebastiaan Codicil, wonende te 4421 GR Roermond, Wingerd 16: mijn bankstel en fauteuil. Mijn uitvaart wil ik als volgt geregeld zien: Ik wil op de begraafplaats De Wolfsbergen te Amsterdam in een zwarte kist met rode strepen in bijzijn van alleen mijn familie begraven worden. Groningen, 8 juli 2022. (hierna volgt de handtekening).

Voordelen van een codicil

- Je hoeft er niet voor naar de notaris
- Je kunt het codicil gemakkelijk veranderen.
- Je maakt simpelweg een nieuw codicil en vernietigt het oude document.

Nadelen van een codicil

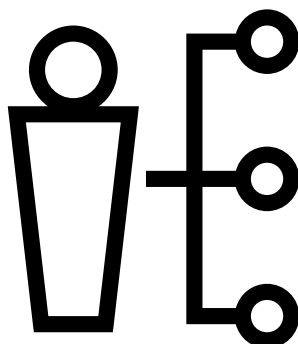
- Het raakt gemakkelijk kwijt.
- Erfgenamen weten soms niet dat er een codicil is en houden er daarom geen rekening mee. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat de erfgenamen pas na de uitvaart het codicil vinden waarop jij hebt geschreven hoe je de uitvaart geregeld wilt hebben.
- Erfgenamen kunnen net doen alsof ze niet weten dat er een codicil is. Als jij in je codicil hebt gezet dat je wilt dat de buurvrouw jouw sieraden krijgt, dan kan het gebeuren dat de buurvrouw dat nooit te weten komt.
- Je kunt niet alles regelen via een codicil.

Rechtsgeldigheid codicil?

Een codicil heeft net zoveel rechtsgeldigheid als een testament. Als jij opschrijft dat je sieraden naar de buurvrouw gaan, dan moet je dochter (die formeel erfgenaam is) die sieraden afstaan aan de buurvrouw.

Vertel over jouw codicil

Vertel je erfgenamen en de begunstigden dat je een codicil hebt gemaakt en vertel ook waar je het bewaart. Maak eventueel kopieën van het codicil en geef deze aan de erfgenamen en de begunstigden. Heb je ook een testament? Vraag de notaris of hij het codicil bij het testament wil bewaren.

MEER RESERVISTEN NODIG VOOR 'WARS OF NECESSITY'

Defensie wil het aantal reservisten fors uitbreiden. In 2035 moeten het er 20.000 zijn. "Ze moeten zorgen voor een krijgsmacht die flexibel en adequaat kan reageren op uiteenlopende dreigingen." Dat zei Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten (PCDS) viceadmiraal Boudewijn Boots op 23 juni bij het 20-jarig jubileum van IDEA in Doorn. IDEA (Integrated Development of Entrepreneurial Activities/Integrated Development of Entrepreneurial Activities) is een reservistennetwerk dat zich vooral richt op de ontwikkeling van het midden- en kleinbedrijf in missiegebieden.

Boots: "We hebben geen keuze. We zijn van 'wars of choice'

naar 'wars of necessity' gegaan. Daarvoor kunnen we niet zonder reservisten. Zij moeten zorgen voor schaalbaarheid. Als dat nodig is, moeten we het langer kunnen volhouden, ook hoger in het geweldsspectrum. Daarvoor willen we toe naar een heel andere mix van 1/3 reservisten om 2/3 beroepsmilitairen."

De viceadmiraal wees zijn toehoorders op de ontwikkeling die het reservistenbestand de afgelopen jaren al heeft doorgemaakt. Van 2.500 in 2014 naar meer dan 6.600 nu. "Ze hebben getalsmatig ontwikkeld, maar zeker ook qua taken. Van ceremonieel en af en toe bewakings- en beveiligingstaken, worden reservisten nu breed ingezet, van IT tot logistiek en tijdens missies."

Nu al werken er bij het Defensie Cyber Commando veel mensen die in dienst zijn bij civiele bedrijven. Boots: "Daar verdienen ze salarissen die wij ze niet kunnen betalen, maar bij ons doen ze ervaring op met bijzondere cyberveiligheidsvraagstukken die ertoe doen. Ervaring waarvan die bedrijven ook profiteren."

STICHTING PENSIOENBEHOUD EN KBO-BRABANT VANGEN BOT

Het gerechtshof Den Haag heeft op 21 juni in hoger beroep de vordering van de Stichting Pensioenbehoud en de Katholieke Bond van Ouderen in Noord-Brabant (KBO-Brabant) tegen de Staat afgewezen.

De zaak ging over de hoogte van de buffers die pensioenfondsen in Nederland moeten aanhouden. De Stichting Pensioenbehoud en de Katholieke Bond voor Ouderen Brabant vonden dat Nederland de IORP, de Europese pensioenrichtlijn, verkeerd heeft geïnterpreteerd in de Nederlandse Pensioenwet.

Pensioenfondsen moeten in het huidige stelsel extra buffers aanhouden vanwege beleggingsrisico's en zogeheten biometrische risico's (zoals arbeidsongeschiktheid en het lang-leven-risico).

Pensioenbehoud en KBO Brabant voerden aan dat de financiële risico's feitelijk niet bij het pensioenfonds liggen, maar bij de deelnemers, bijvoorbeeld omdat hun pensioenen niet worden geïndexeerd. Pensioenbehoud en KBO-Brabant argumenteren daarom dat de grote buffers niet verplicht zijn. Ze kregen eerder al ongelijk van de rechter.

Ook het hof verwerpt nu hun standpunt. De Nederlandse pensioenfondsen bieden wel degelijk een dekking tegen de zogenaamde biometrische risico's en in de Nederlandse wetgeving zijn daarom terecht (op grond van de Europese Richtlijn) buffervereisten gesteld. Dat bij een tekort uiteindelijk de pensioenen kunnen worden gekort, wil niet zeggen dat niet van 'verzekeren' kan worden gesproken. Ook bij een korting van de pensioenen wordt namelijk nog steeds 'een dekking' geboden. Verzekeren is namelijk niet hetzelfde als een bepaalde uitkering garanderen. Bovendien is de Nederlandse Staat vrij om strengere regels op te stellen voor het aanhouden van buffers dan de IORP II-richtlijn eist.

Koning Willem-Alexander r

“Een samenleving kan zich nooit losmaken van zijn veteranen. U hoort bij ons. Wij horen bij u. Wij zijn - in lief en leed - één.” Met die woorden besloot koning Willem-Alexander zijn toespraak op Nationale Veteranendag op 25 juni 2022.

Het was een memorabele Veteranendag; niet alleen omdat het evenement 2 jaar niet had kunnen doorgaan vanwege COVID-19, maar vooral ook door de uitreiking van 18 ‘cravates’. Koning Willem-Alexander bevestigde deze vaandels met opschriften aan de vaandels van 18

eenheden tijdens een besloten ceremonie op een groot ponton in de Hofvijver. De cravate is bedoeld als onderscheiding voor de militaire acties in Afghanistan. De laatste keer dat zo’n uitreiking op deze schaal gebeurde, was op 17 november 1913. Toen kregen 13 regimenten vaandels met opschriften. Koningin Wilhelmina reikte ze uit op het Malieveld.

“We beseffen allemaal hoe waardevol en kwetsbaar vrijheid, veiligheid en recht zijn in onze wereld en in ons Europa”, sprak de koning. “Waakzaamheid kan

niet zonder weerbaarheid. Bij de verdediging van alles wat ons dierbaar is, leunden en leunen wij op u: mannen en vrouwen van onze krijgsmacht. Nu de vrede in Europa op het spel staat, realiseren wij ons eens te meer hoe sterk wij onze krijgsmacht nodig hebben. En hoe dankbaar wij mogen zijn voor onze veteranen.”

De koning ging ook in op de gebeurtenissen in Afghanistan sinds augustus 2021. “Het werk aan vrede, veiligheid en ontwikkelingskansen kent geen garanties op

eikt vaandelopschriften uit

succes. Maar stel dat niemand dit werk meer zou willen doen, wat zou dat betekenen voor onze toekomst? De zaden die u heeft helpen planten in Afghaanse bodem, zullen ooit ontkiemen en vrucht dragen. Daar hopen en vertrouwen wij op. Laten we ons vasthouden aan de les die overste Gijs Tuinman, één van de dragers van de Militaire Willems-Orde, meegeeft aan zijn kinderen: “Nooit, maar dan ook nooit opgeven. Hoe slecht de situatie ook is.”

De koning noemde in zijn toespraak ook de Nederlandse militairen die zich

op dit moment inzetten in Europa en elders in de wereld, en de ruim 100.000 veteranen die zich vanaf de Tweede Wereldoorlog hebben ingezet in dienst van het Koninkrijk. “Uw herinneringen, uw loyaliteit, uw gevoelens, en uw pijn verdienen respect en aandacht. Nu en in de toekomst.”

Fly-past met F-35's

Voor het eerst vloog een viertal F-35's mee in de gebruikelijke 'fly-past' boven de Nationale Veteranendag in Den Haag. De fly-past geldt als eerbeton aan de

veteranen. Er vlogen ook enkele historische toestellen mee, zoals Harvards en een Beechcraft.

Minister in defilé

Nog een bijzondere gebeurtenis tijdens de Veteranendag 2022: voor het eerst liep een minister mee in het defilé, dat koning Willem-Alexander afnam na het uitreiken van de cravates. Minister van Binnenlandse Zaken en Uruzgan-veteraan Hanke Bruins Slot liep mee met haar voormalige eenheid, het Korps Gele Rijders, 11 Afdeling Rijdende Artillerie. ◀◀

Ongewenst gedrag op werkvloer neemt verder af

Ongewenst gedrag neemt af binnen Defensie. In een onderzoek door de afdeling Trends, Onderzoek en Statistiek (TOS) van het DOSCO geeft 92,6% aan in de laatste 12 maanden géén ongewenst gedrag te hebben ervaren. 6,5% ervoer dit een enkele keer of soms. 0,9% had vaak of altijd te maken met ongewenst gedrag. Deze cijfers, die zijn opgenomen in het jaarverslag van de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID), betekenen een kleine afname ten opzichte van vorig jaar.

Voor dit onderzoek is aan defensiemedewerkers gevraagd of in de afgelopen 12 maanden ongewenst gedrag is voorgekomen in hun team en of zij persoonlijk de dupe zijn (geweest) van ongewenst gedrag. Aan medewerkers die zelf ongewenst gedrag hebben ervaren, is vervolgens gevraagd met welk ongewenst gedrag zij te maken hebben gehad,

wie de pleger is en met wie het gedrag is besproken.

73,1% heeft in de afgelopen 12 maanden geen ongewenst gedrag opgemerkt in het team. 25,4% merkte soms of eenmalig ongewenst gedrag op. De overige 1,5% was wel veelvoorkomend.

Zowel het percentage defensiemedewerkers dat ongewenst gedrag in het eigen

team heeft opgemerkt, als het percentage dat dit persoonlijk heeft ervaren, is in de periode 2018-2021 gedaald.

Bepaalde groepen collega's hebben vaker te maken gehad met ongewenst gedrag.

De voornaamste bevindingen zijn volgens de afdeling TOS:

- Ongewenst gedrag komt vaker voor bij vrouwen dan bij mannen en vaker in lagere rangen en schalen dan in hogere rangen en schalen. Dit verschil is ook in eerdere metingen vastgesteld.
- De daling van het aantal gevallen van ongewenst gedrag is het grootst onder manschappen.

Er is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor sociale veiligheid en er zijn binnen heel Defensie diverse initiatieven ontplooid om ongewenst gedrag te verminderen. Daarnaast zijn er diverse factoren die tot een lager cijfer hebben kunnen leiden. Zo heeft bijvoorbeeld het thuiswerkadvies tijdens COVID19 het aantal samenkomsten doen afnemen, waardoor er mogelijk minder gelegenheid is geweest voor ongewenst gedrag.

Kwaadspreken

Welke vormen van ongewenst gedrag komen het meest voor? Kwaadspreken is de meest gerapporteerde vorm. In totaal heeft 1 op elke 23 defensiemedewerkers persoonlijk te maken gehad deze vorm. Vormen die minder vaak voorkomen zijn intimidatie, pesten/treiteren, discriminatie, seksuele intimidatie, agressie en stalking. Vrouwen hebben vaker dan

mannen persoonlijk seksuele intimidatie ervaren: binnen heel Defensie betreft dit 2% van de vrouwen.

Mannen geven dan weer vaker aan dat zij pesten/treiteren hebben ervaren.

Integriteitsonderzoek

Bij een (vermoeden van) integriteitsschending adviseert de COID

tegenwoordig commandanten over het wel of niet instellen van een integriteitsonderzoek. Niet ieder vermoeden van een integriteitsschending leidt tot een integriteitsonderzoek. Commandanten hebben meerdere mogelijkheden om met (vermoedens van) integriteitsschendingen om te gaan.

De COID is tegenwoordig ook betrok-

ken bij alle integriteitsonderzoeken die binnen Defensie (met uitzondering van de KMar) worden uitgevoerd. Dit was in het verleden niet zo, wat als nadeel had dat de kwaliteit van de onderzoeken erg wisselend was. ◀◀

Nieuw registratiesysteem voor Integriteit, Misstanden en Klachten

Defensie wil dat medewerkers die een klacht of vermoeden hebben van een integriteitsschending of misstand binnen Defensie dit zo goed en zo makkelijk mogelijk kunnen melden. Daarom werkt Defensie aan een nieuw registratiesysteem voor Integriteit, Misstanden en Klachten (IMK).

Met het ontwikkelen van het IMK:

- wordt de manier van melden sterk vereenvoudigd;
- wordt het aantal functionarissen dat de meldingen kan zien meer beperkt;
- worden de initiële registratietaken door professionals binnen de COID uitgevoerd;
- worden de vervolgstappen en afdoening inzichtelijker vastgelegd;
- worden alle vermoedens van integriteitsschendingen, misstanden en klachten centraal opgeslagen;
- wordt het defensiebrede integriteitsmanagement versterkt door rapportages en sturingsinformatie.

De overgang naar een nieuw registratiesysteem verloopt in drie stappen. De eerste stap is in 2021 genomen. Sinds 4 november 2021 kunnen in MVV (Meldingen Voorval-systeem) geen nieuwe integriteitsmeldingen gemaakt worden. In plaats hiervan is het nieuwe webformulier gekomen. Alle meldingen worden nu centraal vastgelegd in het registratiesysteem van de COID. De tweede stap wordt dit jaar genomen. Het bestaande klachtenregistratiesysteem en het registratiesysteem van de

COID worden samengevoegd zodat er één centraal registratiesysteem overblijft.

Op lange termijn (medio 2024) zal de registratie van meldingen opgenomen worden in het nieuwe systeem voor integraal risicomanagement dat ontwikkeld wordt door de Directie Veiligheid.

Het nieuwe webformulier heeft als doel, de drempel om een incident te melden te verlagen. Melden kan snel en toch zorgvuldig. Online moet alleen een korte situatiebeschrijving ingevuld worden. Daarna gaat de melding via het MID naar de adviseur integriteit van de COID. Deze pakt vervolgens de melding op. Uitgangspunt blijft dat medewerkers melding doen bij hun leidinggevende. Indien de leidinggevende een melding ontvangt van een medewerker kan deze zelf ook gebruikmaken van het webformulier of vooraf de adviseur integriteit consulteren. De adviseur integriteit zal de melding registreren in het registratiesysteem en de leidinggevende adviseren over het verdere proces.

Het webformulier is te vinden via het intranet en in de Mijn Defensie-app. Die kan op alle mobiele devices geïnstalleerd worden. Het meldformulier staat dan in de app onder de tegel 'melden'.

Telefonisch of per e-mail melden blijft ook mogelijk via het MID: telefoonnummer **070 376 59 15** en e-mail: **meldpunt.integriteit.defensie@mindef.nl** ◀◀

Rekenkamer ziet nauwelijks verbeteringen

De Algemene Rekenkamer ziet over het jaar 2021 nauwelijks verbeteringen in de hardnekkige problemen in de bedrijfsvoering van het Ministerie van Defensie. Het oplossen van deze problemen blijkt een grotere opgave dan gedacht, want het is niet de eerste keer dat de Rekenkamer tot deze conclusie komt. Waar gaat het voornamelijk mis? In het vastgoed-, inkoop- en munitiebeheer zitten de grootste gaten. Ook nu er de komende jaren meer geld naar Defensie zal gaan, zal dat nog altijd betekenen dat er fundamentele keuzes gemaakt moeten worden, stelt de Rekenkamer in haar op 18 mei verschenen rapport.

Vastgoed

Voor de krijgsmacht is het essentieel dat gebouwen en terreinen van

Defensie een veilige werk- en leefomgeving bieden. De Algemene Rekenkamer constateert echter al jaren grote problemen in het vastgoedbeheer. Het achterstallig onderhoud van het vastgoed van Defensie is afgelopen jaar verder opgelopen en de kwaliteit van het vastgoed daardoor verder afgenomen.

Deze problemen in het vastgoedbeheer en het ontbreken van een toekomstbestendig verbeterplan zorgen ervoor dat de Rekenkamer dit voor het tweede jaar op rij als een ernstige onvolkomenheid beoordeelt. Het afstoten van overmatig vastgoed is dan ook onvermijdelijk om de problemen binnen de vastgoedportefeuille van Defensie aan te pakken.

Munitie

Sinds 2017 constateert de Rekenkamer dat Defensie geen goed

zicht heeft op de munitievoorraad. Dat kan leiden tot vermissing, diefstal of verspilling van munitie, met veiligheidsrisico's tot gevolg. De opslag van mijnen, explosieven en munitie gebeurt in 7 centrale en 47 decentrale munitiebunkers. Goed toezicht op de voorraad vraagt om tellingen. Om dat correct te doen, moet de munitievoorraad worden 'bevroren'. Maar het onderzoek laat zien dat er werd geteld, terwijl er tegelijkertijd munitie werd ingenomen en uitgegeven.

Inkoopbeheer

De Algemene Rekenkamer constateert in 2021 voor € 1,3 miljard aan fouten en onzekerheden bij zowel de uitgaven als

de verplichtingen. De oorzaak is dat bij aanbestedingen veelvuldig gebruik

wordt gemaakt van uitzonderingsprocedures, zonder aan de strenge voorwaarden daarvoor te voldoen en zonder die voldoende te motiveren. Vaak wordt maar één leverancier uitgenodigd om een offerte uit te brengen. Daardoor is het niet mogelijk om meerdere leveranciers te vergelijken en tegen een goede prijs-kwaliteitverhouding in te kopen. Ook wordt het regulerende karakter van de maatregelen om integriteitsschendingen te voorkomen buiten werking gesteld. Gezien de extra investeringen die het Ministerie van Defensie de komende jaren zal doen, vergt het inkoopbeheer volgens de Algemene Rekenkamer bijzondere aandacht.

De belangrijkste constatering

De Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG) bracht onlangs haar jaarverslag uit over 2021. In deze rapportage zijn de belangrijkste constatering:

Personele en materiële capaciteit op veel plaatsen een probleem

Zowel in de reguliere eerste lijn als operationeel is er sprake van grote personele tekorten. In de eerste lijn leidt dit met name tot wachttijden voor bedrijfsgeneeskundige zorg. Operationeel is er met name onvoldoende verpleegkundige capaciteit; daarnaast schiet daar ook de capaciteit aan materiële middelen ernstig tekort, met grote gevolgen voor de inzetbaarheid voor oefening en inzet.

Kennis en scholing vereisen meer aandacht

Zowel bij de toepassing van medische technologie, als bij het omgaan met stralingsbronnen en het zorgdragen voor voedselveiligheid blijkt de kennis en scholing vaak niet op orde, waardoor niet wordt voldaan aan de regelgeving en de veiligheid onvoldoende is geborgd.

Infra wel verbeterd, maar nog niet voldoende

De infrastructurele voorzieningen voor de militaire eerstelijnsgezondheidszorg zijn op meerdere locaties duidelijk verbeterd; op een groot aantal zorglocaties is echter nog altijd sprake van belangrijke tekortkomingen, waarmee het leveren van goede zorg, zoals in Nederland gebruikelijk, een steeds grotere uitdaging wordt.

Operationele gereedheid niet geborgd

De feitelijke operationele gereedheid van geplande role 1- en role 2-voorzieningen met de daarvoor benodigde logistiek en gewonden-afvoermiddelen, is qua commandovoering en regie, opleiding en training en beschikbare capaciteit nog onvoldoende gerealiseerd. Daardoor is de beschikbaarheid van adequate geneeskundige ondersteuning bij daadwerkelijke inzet niet geborgd.

Ondersteuning civiele instanties gedurende Covid-19 naar volle tevredenheid

Defensie heeft gedurende de coronapandemie civiele instanties ondersteund bij testen en vaccineren. De militair geneeskundige dienst heeft in deze periode het UMCU ondersteund, zowel binnen het UMCU als op de locatie van het CMH. Navraag leerde dat dit naar volle wederzijdse tevredenheid gebeurde.

Toepassing regelgeving ondersteuning oefeningen onjuist en onvolledig

Gebleken is dat ten onrechte niet-geldende aanwijzingen en normenkaders worden toegepast bij non-exercise geneeskundige ondersteuning van oefeningen in het buitenland. Daarnaast wordt er geen of onvoldoende invulling gegeven aan voorgeschreven geneeskundige verkenningen ter bepaling van de kwaliteit en beperkingen van te gebruiken host nation support-voorzieningen.

Voedselveiligheidsmanagementsysteem is niet afgerond

Door vertragen bij het opzetten en uit-

werken van het food safety-management-systeem, heeft de introductie daarvan niet plaats kunnen vinden. De verbetering die voortvloeit uit het nieuwe managementsysteem is daardoor uitgebleven. De verouderde Instructie Voedselveiligheid Defensie is in afwachting van het nieuwe managementsysteem van kracht gebleven.

Stralingsdeskundigheid operationele eenheden onvoldoende

Binnen de operationele eenheden heeft men moeite om over voldoende wettelijk verplichte stralingsdeskundigheid te beschikken en deze te borgen, ten gevolge van de snelle doorstroom van personeel en beperkte opleidingscapaciteit.

Geneeskundige logistiek onvoldoende

Bij het ontwerp van de role 2 basic is er vooral aandacht geweest voor mobiliteit van de installatie. Hiervoor zijn een aantal ondersteunende modules in tijd en ruimte op afstand gezet in een zogenoemd voorraadcentrum (VC). De noodzakelijk logistieke stroom met essentiële goederen voor de role 2B is daarbij echter niet gegarandeerd.

Wachttijden bij de tandarts zijn te lang

De wachttijden voor zowel een reguliere controle als voor een (vervolg-)behandelafspraken lopen op sommige plaatsen op tot 8 weken. Dit is langer dan de norm voorschrijft. Afspraken bij acute pijnklachten of vanwege urgente operationele noodzaak voldoen wel aan de norm.

Knelpunten in personeel, materieel en geoefendheid

Het goede nieuws stond in de Defensienota 2022 (zie pagina 6 van deze Trivizier). Dat de grote investeringen uit de Defensienota keihard nodig zijn, blijkt onder andere uit het jaarverslag van Defensie over 2021. De operationele gereedheid stond onder druk door knelpunten bij personeel, materieel en geoefendheid.

Informatie over de inzetbaarheid en de gereedheid van de krijgsmacht is operationeel gevoelige informatie. Aangezien deze informatie ook door tegenstanders gebruikt kan worden, is Defensie terughoudend met het delen hiervan. Maar het jaarverslag meldt wel dat er bepaalde knelpunten zijn.

Personeel is er al jaren te weinig. In 2021 kwamen weliswaar meer mensen binnen

dan er vertrokken, maar het saldo blijft achter bij de behoefte, vooral bij het militaire personeel. Ondanks de wervingsinspanningen (de instroom steeg met 8,1%) werden de knelpunten bij de manschappen, in de onderbouw onderofficieren en officieren, en bij schaars technisch, IT- en medisch personeel niet opgelost. De vulling bedroeg bij militairen 79,9% en bij burgers 105,2%.

Ten opzichte van 2020 nam de uitstroom van militair personeel toe met 8 procentpunt (in absolute aantallen een toename van 254 VTE'n). Ook de uitstroom van burgerpersoneel was hoger dan gepland. Hoewel de vulling bij burgerpersoneel boven de 100% ligt, zal Defensie zich toch moeten inspannen om burgerpersoneel te werven. Het burgerpersoneel is namelijk gemiddeld erg oud. Een groot aantal burgercollega's zal de komende jaren met pensioen gaan.

Initiële en functionele opleidingen konden ondanks COVID-19 in 2021 wel doorgaan, maar met beperkingen, zoals minder leerlingen per klas. Dit leidde tijdelijk tot uitgestelde opkomsten. Mede hierdoor was het niet mogelijk om voldoende mensen op te leiden en bleef de druk op de opleidingscapaciteit hoog. Nieuw ingestroomd personeel kon niet op korte termijn het verlies aan expertise en vakkennis van uitstromende militairen vervangen.

De materiële gereedheid bleef ook in 2021 onder de norm door een structureel tekort in het instandhoudingsbudget en door een tekort aan technisch en logistiek personeel. Bovendien vragen verouderde wapensystemen om meer onderhoud. Ook zijn nieuwe wapensystemen technologisch steeds complexer, hetgeen hogere eisen stelt aan de kennis, opleiding en ervaring van het schaarse technisch en logistieke personeel. Deze oorzaken zorgden in 2021 voor een laag blijvende materiële gereedheid en beïnvloedden daarmee de algehele operationele gereedheid negatief.

De mate van geoefendheid werd negatief beïnvloed door een lage personele en materiële gereedheid. Wel kon er gaandeweg 2021 door versoepeling van de COVID-maatregelen al meer geoefend worden, maar oefenen vond

vooral plaats in Nederland en op de lagere niveaus. Daardoor vertaalden deze extra oefenmogelijkheden zich nog niet in een hogere geoefendheid en operationele gereedheid. Deelname aan oefeningen op grotere schaal, op de hogere geweldniveaus en in grotere verbanden zijn noodzakelijk om de geoefendheid voor de eerste hoofdtaak te verbeteren. In Nederland zijn de oefenruimte en de milieu- en geluidsnormen te gelimiteerd voor zulke grootschalige oefeningen, benodigd voor het samengesteld optreden.

Er blijft aandacht nodig voor het behouden van 'gebruiksruimte' voor oefeningen in Nederland, zowel in het fysieke domein als in het virtuele informatiedomein. Verlies van ruimte vormt een risico voor de gereedstelling.

De uitgaven aan Defensie als percentage van het bbp was in 2021 1,36%, nog ruim onder de 2%-norm.

De investeringsquote over de jaren 2017-2021 is 21,9%. Dit is voldoende; de norm is een minimum van 20%.

Politiek maakt excuses voor Srebrenica, maar de rekening gaat naar Defensie

In 2021 is de uitvoering van de civielrechtelijke schadevergoedingsregeling voor de nabestaanden van Srebrenica, naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad, gestart. In 2021 is het eerste deel van de in totaal beschikbare € 35 miljoen uitgekeerd, zijnde € 3,9 miljoen. De regeling loopt door tot in 2023.

Daarnaast staat er voor de tegemoetkoming voor Dutchbat III in 2021 € 6,8 in de boeken.

Gevolgen strijd tegen IS

Ook de strijd tegen IS blijft Defensie geld kosten. In 2021 is € 0,6 miljoen

beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het onderzoek naar 'Hawija' door de commissie Sorgdrager. € 3,5 miljoen gaat naar compensatie voor Hawija, waar in 2015 een loods waarin IS bomauto's maakte, door een Nederlandse bom getroffen werd. In de fabriek bevonden zich veel meer explosieven dan verwacht, zodat een grote explosie volgde met veel nevenschade en burgerdoden tot gevolg.

Effect pensioenakkoord: RVU-boete minder hoog

Defensie betaalt jaarlijks circa 170 miljoen euro boete aan het Ministerie van

Financiën omdat personeel vóór de geldende AOW- of pensioenleeftijd met leeftijdsontslag gaat. Zeker voor de militair die een uitkering ontvangt op basis van de Uitkeringswet Gewezen Militairen (UGM) vinden de vakbonden en ook de werkgever deze boete onterecht. Defensie moet hier immers een boete betalen omdat het de wet uitvoert.

Als gevolg van de drempelvrijstelling op de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) in het Pensioenakkoord hoeft Defensie € 32 miljoen minder RVU-boete te betalen. ◀◀

KPI	Score 2021	Score Lo.w. 2020	Norm
Financiën			
1	Uitgaven aan Defensie als percentage BBP	1,36%	2% bbp
2	Uitgaven aan Research & Technology (EDA-norm)	1,28%	2% van de Defensiebegroting
Veiligheid			
3	Meldingen van incidenten	Er is een stijging waar te nemen inzake de geregistreerde meldingen voorval met ernst categorie 3 van 13,68% en een lichte daling bij de ernstcategorie 4 van 2,13% t.o.v. 2020. Dit is inclusief het aantal geregistreerde meldingen vanuit het CLSK.	Er is een positieve trend in veiligheid die toeneemt omdat het aantal gemelde incidenten in categorie 3 en 4 dalend is ten opzichte van het jaar daarvoor.
Personeel			
4	Vulling	Militair: 79,9% Burger: 105,2%	Militair: 90% Burger: 100%
Voorzien-in materieel			
5	Investeringsquote als indicator voor de instroom van (nieuw) materieel	21,9% over de jaren 2017-2021	Minimaal 20% van de Defensiebegroting

↗ Positieve trend
↘ Negatieve trend
→ Gelijke trend

Disclaimers 'meldingen incidenten':

- Voorvallen die verkeerd worden ingeschaald inzake ernstcategorie kunnen technisch niet aangepast worden in PSMV waardoor er een verkeerd beeld kan ontstaan bij de rapportage.
- Het aantal meldingen voorvallen cat. 3 en cat.4 is geen fouteuze graadmeter voor 'veiligheid'.

Uitreiking spelden voor langdurig lidmaatschap

De VBM is in de gelukkige omstandigheid dat veel leden na het einde van hun diensttijd de vakbond trouw blijven. Zo komt het dat voorzitter Jean Debie elk jaar weer vele spelden mag uitreiken voor 50-jarig lidmaatschap. Op 9 juni werden 3 spelden uitgereikt in Den Haag; op 14 juni 5 spelden in Ermelo en op 16 juni was de voorzitter in de Marine Onderofficieren Club (MOOC) te Den Helder om aan 11 leden – allen met een marine-achtergrond – hun spelden uit te reiken.

'Met 90 man in een slaapverblijf'

"Wij hebben nooit zo'n goede cao gehad" lacht MJRGSMKR b.d. E.J. Koops wanneer het gaat over verschillen tussen vroeger en nu. Koops heeft veel gevaren in zijn jaren bij de marine. "Ik ben eerst geplaatst op De Zeven Provinciën (lichte kruiser), daarna op de jagers Friesland, Rotterdam en Amsterdam, toen opgeleid voor de S-fregatten en geplaatst op de Pieter Florisz, Banckert en de Bloys van Treslong. Toen het geleidewapenfregat De Ruyter. Vervolgens naar bewapeningswerkplaats en de afbouw van de LCF-fregatten. Ik heb nog in Italië gezeten om de kanons in te bouwen." Dat die kanons later problemen gaven, heeft Koops nooit verbaasd. "Die waren van Canadezen geweest. Drie kanons lagen als oud schroot buiten weg te roesten. Die hebben ze opgeknapt en naar de laatste modificatiestand gebracht. Toen ze aan boord stonden, moet ik nageven

dat je niet zag dat het oud was, maar ze waren wel al versleten."

Er is veel veranderd tijdens de loopbaan van Koops. "Aan boord van De Zeven Provinciën sliep je met 80, 90 man in 1 slaapverblijf. Als je dan terugkwam van de 'hondenwacht' van middernacht tot 4 uur dan liep je toch tegen een 'muur' aan... Je sliep op boven elkaar gespannen zeiltjes. Maar ik heb een mooie tijd gehad en veel van de wereld gezien."

'Altijd bij een bond zitten die je belangen behartigt'

KAPTMAARNS b.d. J.W. Leemans kwam als 17-jarige in dienst bij het Korps Mariniers. "Ik heb een heel afwisselende tijd gehad. Voor mij was de mooiste tijd het varen als vliegdekofficier. Ik heb bij elkaar 4,5 jaar gevaren. Als vliegdekofficier ging je van het ene naar het andere schip. Negen maanden van het jaar was ik weg." Leemans maakte ook de uitzending naar Cambodja mee. "Ik zat op het hoofdkwartier en verbleef met een paar militairen in een woonhuis dat 's avonds bewaakt werd door burgers. Maar die lagen gewoon voor de deur te snurken, dus sliep ik met een uzi naast mijn bed." Het was een bijzondere beleving, vertelt de kapitein. "De Rode Khmer liepen allemaal nog met wapens rond." Na zijn FLO is hij heel bewust lid gebleven van zijn bond. "Ik denk dat je altijd bij een bond moet zitten die je belangen behartigt, ook als je gepensioneerd bent."

'Mijn eerste schip werd ook mijn laatste'

LTZ2OC b.d. K. Hut werd lid in 1971. "In oktober of november. Het was niet echt een keuze: formulier invullen bij de baksmeeester. Ik heb mijn hele loopbaan bij de LDGB gezeten." Hut begon zijn loopbaan bij het fameuze Squadron 7, dat toen vloog met de Agusta Bell vanaf Vliegkamp Valkenburg. "Ik heb de verhuizing naar De Kooy meegemaakt in 1974. Mijn taak als magazijnbeheerder was zorgen dat er altijd reservedelen, vliegkleding en alle andere zaken waren. Dat ging toen heel anders dan nu, met kaartenbakkies. Ook aan boord van schepen. Ik heb na een paar jaar bij de Marine Luchtvaartdienst de rest van mijn diensttijd alleen maar bij de vloot gezeten. De Zuiderkruis heb ik vanaf de kiellegging meegemaakt; dat was mijn eerste schip en ook mijn laatste. Ik heb er als eerste klas op gevaren en later als majoor, en ik heb hem gereedgemaakt voor de sloop. Het was altijd een grap: als 1 man recht heeft dat schip naar de sloop te brengen, ben ik het. Na mijn FLO werd ik reservist en ja hoor, werd ik gebeld met dat verzoek! Ik heb ook goede herinneringen aan de Standing Naval Force Atlantic met de Philips van Almonde. Een topschip met geweldige commandant en bemanning. Voor een magazijnbeheerder heb ik heel veel gevaren. Ik denk zo'n veertien jaar al met al."

Uitreiking op 9 juni 2022 in het bondsgebouw te Den Haag

AOOLDA b.d. W.S. Akkerman

KAPTMARNS b.d. J. Scholten

Ltkol KLu b.d. J.M. Verburg

'Terrorisme- bestrijding stond in de kinderschoenen'

KAPTMARNS b.d. A. 'Ron'

Potter ontving op 14 juni

in Ermelo de VBM-speld. Hij kwam in 1969 op bij het Korps Mariniers en stroomde daar algauw de Whiskey Infanteriecompagnie in, beter bekend als de Koudweercompagnie (die in 1990 werd opgeheven). Potter ging in 1973 de kikvorsmanopleiding in, en werd na afronding bij de Special Boat Service (SBS) geplaatst; de special forces-eenheid van de Britse marine. "Terrorismebestrijding stond in die dagen nog in de kinderschoenen. Daar heb ik bij SBS aan mee mogen pionieren", vertelt Potter. Zijn expertise bracht hem in 1987 naar de VS, waar hij onder meer Navy SEALs trainde in anti-drugsoperaties op zee. In 2005, vlak voor zijn FLO, sloot Potter zijn veelzijdige defensieloopbaan af met een uitzending in het Midden-Oosten.

Uitreiking op 14 juni te Ermelo

SMJRMARNALG b.d. H.C. van Beekhoven

OPPSNRT b.d. J. Kreijkes

KAPTMARNS b.d. A. Potter

Sgt1 AAT b.d. D.J. Rolfes

SMJRMARNALG b.d. A. Strolenberg

Uitreiking 16 juni te Den Helder

SMJRLDV b.d. K. Brakkee
AOOODND b.d. T. Folkerts
LTZE2OC b.d. J.H. Gilissen
OPPTLG b.d. J.N.M. van den Hoff
LTZA2OC b.d. K. Hut
AOOODND b.d. G. Kamphuis
LTZ2 b.d. W.P.M. Koomen
MJRGSMKR b.d. E.J. Koops
KAPTMARNS b.d. J.W. Leemans
SMJRWDW b.d. P.A.M. Meuwese
LTZT2OC b.d. J.S. van Ovost

De volgende leden ontvingen hun speld thuis

SGTTDE b.d. J. de Beer
SMJRODND b.d. A.A. Blok
MJRGSMKR b.d. F.G. Bodewes
AOOMARNALG b.d. A.G. Bos
SMJRMARNALG b.d. H.M.M. van de Bovenkamp
SGTTDV b.d. P. Breddels
SGTLDV b.d. H.G.H. Christiaans
LTZ2OC b.d. P.A. den Dunnen
Kpl1 KLU b.d. H. Eggert
SMJRMARNALG b.d. A.H.P. Habets
SGTODND b.d. E. Hof
KAPTMARNALG b.d. R. Gatowinas
AOOTDW b.d. C. de Jong
J.G.N. van Leersum, burger
AOOBDMTD b.d. G.L. Lokhorst
W. Lugtenberg, burger
SMJRLDV b.d. M. van der Meulen
AOOMARNALG b.d. A.W.M. Mintjes
AOOMARNALG b.d. P.R. Mohr
LTZ2 b.d. M.C. van Norde
AOOMARNALG b.d. J. Oostra
SGTTDV b.d. A.F.J.M. Rutten
LTZA20C b.d. J.A. Schell
LTZ2 b.d. G. Spijkers
SMJRBGSK b.d. E. Stikkelorum
Sgt1CIS KLU b.d. T.H.M. Thijssen
Sgt1 AAT b.d. .J.W. Vaessen
SGTTDV b.d. J.F. van der Veer
SGT1AAT b.d. M. Verhoeven
OPPTLG b.d. R.A. de Vreede
Kpl1 KL b.d. L. de Vrieze
SMJRTDE b.d. K.H. IJzendoorn

De VBM bedankt allen voor hun trouwe steun!

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

Mei 2022

09-05 A.D.F. Frans (73 jaar)
SGTMARNALG b.d.
Lindenlaan 18
3442 GG Woerden

18-05 F.P. van Hulle (87 jaar)
SMJRBDTIMM b.d.
Burgemeester Perksingel 14
1761 CM Anna Paulowna

18-05 R.J. de Snoo (70 jaar)
SGTBDMTD b.d.
Mallebrugge 12
2223 BV Katwijk

24-05 M. Luttik (85 jaar)
Kph1 KL b.d.
p/a Carthago 14
3823 KM Amersfoort

Juni 2022

11-06 G.M. Hassing (67 jaar)
SGTBOTT b.d.
Cornelis Keijzerlaan 6
1761 CH Anna Paulowna

14-06 W.O.E. Freij (85 jaar)
SMJRTDW b.d.
p/a Jolstraat 166
1784 NN Den Helder

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

COLLECTIEVE ONGEVALLEN-VERZEKERING

DE VBM HEEFT VOOR ALLE ACTIEF DIENENDE LEDEN (MILITAIRES EN BURGERS) EEN ONGEVALLENVERZEKERING AFGESLOTEN. DEZE ONGEVALLENVERZEKERING GEEFT DEKKING IN DE HELE WERELD, OOK TIJDENS MISSIES, GEDURENDE 24 UUR PER DAG, 7 DAGEN PER WEEK EN GEDURENDE HET HELE JAAR. DE ONGEVALLENVERZEKERING VERVANGT DE WOON-WERKVERKEER-VERZEKERING EN HET UITZENDCERTIFICAAT. U HOEFT DUS GEEN UITZENDCERTIFICAAT IN TE VULLEN ALS U OP UITZENDING GAAT.

adreswijziging / ledenadministratie
070 315 51 11 OF LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

BELASTINGINFORMATIE EN -HULP

BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK

GABRIËLLE DRIEHUIJS, TON VAN ELST EN ELAIN WIJNANDS
070 315 51 11 OF HELPDESK@MIJNVBM.NL
OF VUL HET FORMULIER IN OP ONZE WEBSITE

NABESTAANDENZORG EN BUNDEL

SUSIE RANGAI
NAZORG@MIJNVBM.NL

DE VAKBOND VOOR BURGER EN MILITAIR DEFENSIEPERSONEEL VBM VERLEENT NAZORG BIJ OVERLIJDEN. WIJ KUNNEN U DOELTREFFEND ONDERSTEUNEN. U KUNT ONS HELPEN DOOR AL UW GEGEVENS TE ORDENEN. VRAAG BIJ DE VBM NAAR DE HANDLEIDING VOOR NABESTAANDEN. OF KIJK OP WWW.VBM.INFO BIJ 'DIENSTEN'.

STICHTING MSF (SOCIAAL FONDS)

JOHAN LIEKENS, BEREIKBAAR OP TELNR.: 0223 61 58 85
DINSDAG EN VRIJDAG VAN 09.00-16.00 UUR.
TEVENS TE BEREIKEN VIA:
STICHTING.MSF@GMAIL.COM
WWW.STICHTINGMSF.NL

VERGETEN GROEP?

Het is natuurlijk geweldig om het nieuws over een nieuw arbeidsvoorwaardenakkoord te lezen. Helaas is dit niet het geval voor een grote groep tussen een UGM-uitkering en daadwerkelijke pensioensleeftijd. Het ziet er naar uit dat deze groep de eerstkomende jaren gedoemd is tot een inkomensachterstand van jaarlijks circa 5% (zacht uitgedrukt). Het lijkt wel of deze groep en de daarna wettelijk gepensioneerden als paria van het ex-defensiepersoneel worden gezien.

Ondergetekende heeft over de 'bevroren' inkomens vragen gesteld aan de VBM.

Antwoord: de VBM kan niets betekenen voor deze groep. Geen vreemde uitspraak, aangezien de VBM geen partij is in deze. Het zou de VBM echter wel sieren, in de context van belangenbehartiging van o.a. post-actieve leden, om haar connecties met Defensie en de politiek aan te wenden om dit onderwerp evengoed aan te kaarten.

G. Krap

REACTIE REDACTIE

Defensiemedewerkers met een AOW-gat zijn gelukkig géén vergeten groep binnen de VBM. Op www.vbm.info (vul in het zoekveld 'AOW-gat' in) ziet u wat de VBM gedaan heeft om het AOW-gat voor 100% gedicht te krijgen. Er is intensief gelobbyd en overlegd, vaak in samenwerking met andere bonden, groepen en organisaties, en onze juristen hebben vele rechtszaken gevoerd – en vaak ook gewonnen – om het AOW-gat te dichten. Verder zijn we ons blijven inzetten om de politiek te attenderen op de positie

van gepensioneerden, en de defensiegepensioneerden in het bijzonder. (Zie bijvoorbeeld: <https://www.vbm.info/actueel-2/lobby-voor-hogere-rekenrente-pensioenen>)

U heeft gelijk dat een arbeidsvoorwaardenakkoord niet doorwerkt in de compensatie die defensiemedewerkers met een AOW-gat ontvangen. Deze compensatie bestaat immers uit de volgende 3 componenten:

- een bruto tegemoetkoming die een netto uitkering oplevert die even hoog is als de netto AOW-uitkering inclusief vakantiegeld;
- voor burgermedewerkers een financiële compensatie voor het eventueel eerder, bij 65 jaar, laten ingaan van het ABP-ouderdomspensioen (ongeacht of het pensioen daadwerkelijk eerder ingaat);
- aanvulling tot 100% van de gerechtvaardigde aanspraak. Het kan zijn dat het totaalbedrag van de 2 voorgaande componenten, vermeerderd met het ABP-pensioen dat bij 65 ingaat, netto minder is dan de gerechtvaardigde aanspraak. In dat geval volgt een aanvullende compensatie tot 100% van de gerechtvaardigde aanspraak. De gerechtvaardigde aanspraak is het bedrag van de gecombineerde netto pensioenen AOW-uitkeringen die bij 65 jaar zouden zijn uitgekeerd als de AOW-leeftijd (voor burgermedewerkers en militairen) en pensioenleeftijd (voor burgermedewerkers) nog steeds 65 jaar was geweest.

De hoogte van de compensatie is dus afhankelijk van de hoogte van AOW en het ABP-pensioen. Op het moment dat u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, gaat u AOW ontvangen, plus uw ABP-pensioen. De hoogte van het AOW-bedrag wordt 2 keer per jaar aangepast. ABP heeft onlangs laten weten de pensioenen - eindelijk - weer te kunnen verhogen (indexeren).

PICTOGRAMMENPUZZEL

Vind het fragment. Noteer op welke pagina dit staat. Zoek in het paginanummerkader op welke letter aan deze bladzijde is gekoppeld. Plaats deze letter tussen de [ ] onder het bijbehorende pictogram.

Zo vormt zich achtereenvolgend de oplossing.

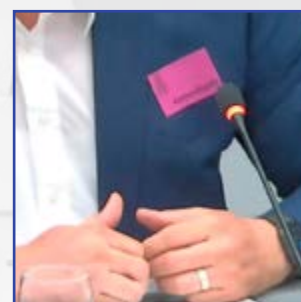
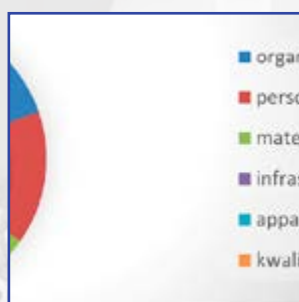
Stuur deze oplossing vóór 29 augustus 2022 naar:
Redactie Trivizier (puzzel)
 Postbus 93037
 2509 AA Den Haag of

E-mail: puzzel@mijnvbm.nl
 Vergeet niet uw adres te vermelden!

Onder de goede inzendingen worden 3 VVV-cadeaukaarten t.w.v. € 20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam en adres van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

Oplossing Trivizier 6, juni 2022:
 Wereld Fietsdag

De winnaars zijn (na loting):
 T. Kroon, Den Helder
 G. Legué, Anna Paulowna
 R. Penha, Den Hoorn (Texel)

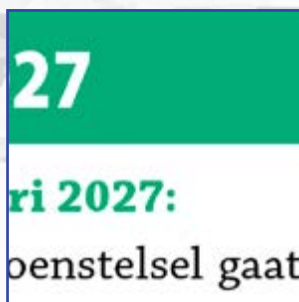

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

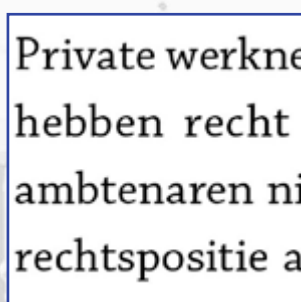

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

[blz. ... =]

OMNUMMERKADER

1 = C	2 = X	3 = B	4 = E	5 = D	6 = A	7 = P	8 = S	9 = E	10 = I
11 = U	12 = G	13 = T	14 = K	15 = E	16 = D	17 = M	18 = E	19 = O	20 = H
21 = A	22 = E	23 = W	24 = R	25 = Y	26 = C	27 = I	28 = D	29 = F	30 = J
31 = V	32 = T	33 = E	34 = J	35 = N	36 = S	37 = N	38 = A	39 = R	40 = L
41 = D	42 = F	43 = S	44 = M	45 = O	46 = V	47 = T	48 = C		

Ontslag met terugwerkende kracht?

Een burgerambtenaar kreeg aan het eind van de maand een besluit, waarin stond dat hij per de eerste van diezelfde maand werd ontslagen. Dit omdat hij de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt (artikel 121 (lid 1 sub h) Burgerlijk ambtenarenreglement Defensie).

Dat zou onder andere betekenen dat hij over die laatste maand geen salaris meer zou ontvangen. Met behulp van een jurist van de VBM werd bezwaar gemaakt tegen dit besluit. In het bezwaar is aangevoerd dat iemand niet met terugwerkende kracht mag worden ontslagen en tijdig op de hoogte moet worden gebracht van een naderend ontslag. Defensie heeft de burgerambtenaar gelijk gegeven. De ontslagdatum is opgeschoven naar de 1ste van de volgende maand. Hierdoor heeft hij alsnog recht op (nabetaling van) het salaris over de betreffende maand.

“Hierdoor heeft hij alsnog recht op (nabetaling van) het salaris.”

Nog geen lid?
Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) *0654666156

 VBM - **BBTV**
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE BEROEPSMILITAIRES